

Handwritten text on the cover, likely in a historical script, possibly Arabic or Persian. The text is partially obscured by stains and wear. Legible fragments include "D: ADONIS" and "A. C. 1712".

Small handwritten label on the spine edge, containing the word "seru" followed by a symbol.

Small, partially obscured label at the bottom left corner, featuring red and yellow colors and some illegible text.

Quodammodo etiam de
alio quodammodo

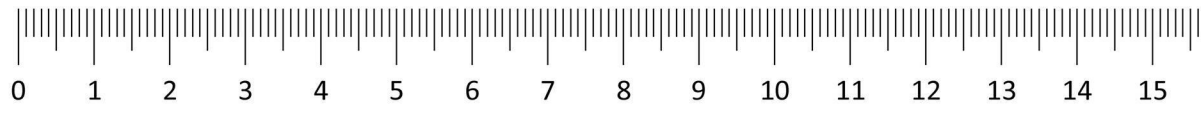
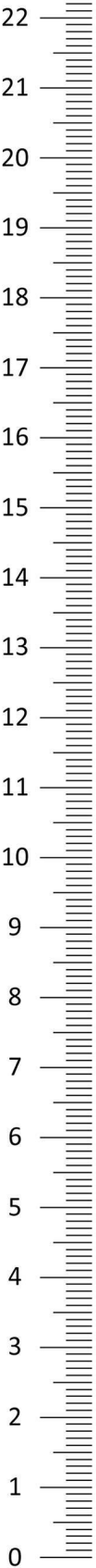
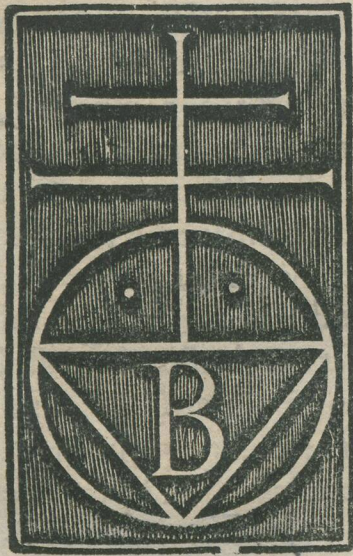
BIBLIOTEKA POZNAŃ
64 00
INKONABURY

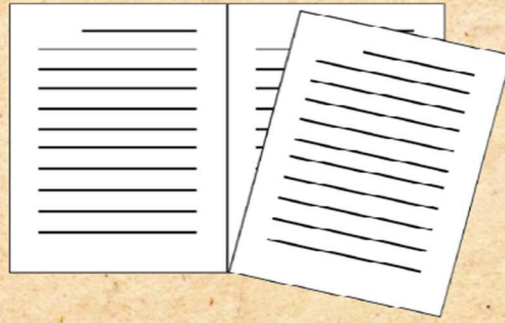
Brevet

06

AD MAXIMUM ANTIQVITATEM D.
FRANCISCVS EPISCOPVS
234. 2135
Bononensis Episcopus.

OPVSCVLVM PHILIPPI BERO,
ALDI De Terremotu et Pestilen/
tia / Cum Annotamentis
GALENI.

W woluminie kolejno współprawne sygnatury:

SD 10662 II

SD 10663 II

Inc. 64

SD 10664 II

SD 10665 II

DRACONS CARMINA ET
ALIA OPERICULA VERBORUM

100

Dar Kuratorjum Okr. Szk. Poznańskiego.
Z księgozbioru Gimm. im. Marji Magdaleny w Poznaniu.
1930.

וְלֹאֵלֶיךָ לְבָבוֹתָי
הֵי יֵשֶׁרְךָ יוֹסֵף
דְּשִׁמְרֵי טַיִם
רִיזוֹן יִשְׂרָאֵל
וְהַמְצִיחַ וְיִכְרֵת
הַיּוֹם לְהַצִּילֵנוּ
מִיַּד רִיבּוֹנוֹ
וְיִכְרֵת סִימָנוֹ
שֶׁמִּצִּירְנוּ לְךָ
הַמֶּסֶס לֹא כִּי
נִשְׁרָף וְשִׁמּוֹנוֹ
אֵין וְיִבְרָא
וְיִבְרָא וְיִבְרָא
וְיִבְרָא הַיּוֹם
לֹא כִּי שִׁמּוֹנוֹ
וְהֵב טַיִם דְּשִׁמְרֵי
וְיִבְרָא הַיּוֹם
וְכִסְתּוֹת יִבְרָא
וְיִשְׂרָאֵל וְיִבְרָא
וְיִבְרָא וְיִבְרָא
וְיִבְרָא וְיִבְרָא

התל שוב
עין של יער
בשרהסין

דף

עני קודם
נולד היה
תמוני ש
לחם כ
זה לו היה
תסרו יז
יעו יועם
יוע ה
השמע
סיוע
ק שני
עלוח רעק
שועלח
לש
הקצים
לוח רעק
יו טעין

Orationes et
Carmina

1502

H. M. 88728
N. 4398708

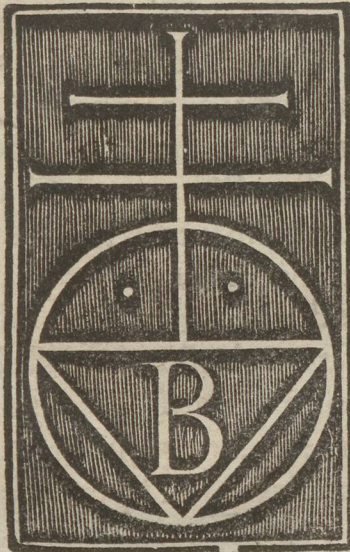
ד' חטת
סין' הלב
ה' הילכך
ויי
וליו היה
דיו מיוש
יסור כתב
ינו עיר וע
תהן לו כה
דעט לוגיו
מר ועמ
מ' מירוח
רתו דכת
מע סלו
פודת וליו
וליו גור
ולו דבר
סס סהרה
און חוון
מ' לא עבר

ס הזיוול וי
אוב סען ח
טט מעלה
אוב גזל ויה
זה לבית ז
סד השתול
סיפא ויוס
קתנע ויכז
נינעה הוי
ק לן רכיו ל
עורך הויו
סירחיו הו
תפן מיוויו
שוליו ליע
גיוט חו סו
היו וידנע
הזנעין כס
היוויוק
סוב וזול
הזנעין יזין י
הלסן ויהו

AD MAXIMUM ANTIQVITATEM D.

~~234. 243. 251~~
Bononiensis Epistola.

OPVSCVLVM PHILIPPI BERO,
ALDI De Terremotu et Pestilen-
tia / Cum Annoramentis
GALENI.

AD MAXIMUM ANTISTITEM. D.
ERASMVM Vitellium Episcopum
Plocensem Philippi Beroaldi
Bononiensis Epistola.

h Omines ego illos beatos puto / Qui
intus forisq; sunt splendidissimi / in q;
bus et interiora et exteriora ornamē-
ta Collucēt: quorū uirtuti fortuna coniuncta ē.
Quo in numero Tu cum primis Maxime Anti-
stes es percensendus / in quo et corporis et ani-
mi ac fortunę bona conspiciuntur. Siquidē mē-
brorū cōpactione es decorus / Fortunis opulen-
Laus epi rus / maiestate episcopali uenerabilis / uirtute culti-
scopi plo tissimus. Et cū religio atq; doctrina nodo pul-
cēsis . cherrimo inter se copulatę consociantur / itaq; be-
ne cōueniāt / q̄ bene gēma auro cludit / Rosę lili-
is contexuntur / in te cōnexio ista Religiois atq;
doctrinę tam decora tam lucida / Adeo decenter
Gēma sa splendicat: ut flos diserrorum / gēma sacerdotum
cerdorū . esse uidearis. nec īmerito / Religio enim / qua cō-
stat uita mortalium / animos nostros omni ui-
riorum labe deterfa Defecat emaculatq;. Doctri-
na exornat et excolit: Sine qua nihil satis ornatū
nihil satis cultū eē potest. Tu cum probe scires
claritudinem natalium parū claram esse sine Ra-
diatione doctrinę / nitorēq; familię parę niresce-

1188434

N. 4401685

SD 10664 II

te sine fulgore uirtutis inō tam profapie tue splē
dore / que tibi in Polonia honoratissima ēiq̄ Ra
dio litterarū illustrari uoluisti. que te clarū fauo
rabilem mōstrabilem apud polonos tuos et im
primis apud Indycrissimū Lithuanie ducē Ale
xandrū effecerūt / qui cū te ex uirtutibus cerne
ret esse cōpactū / te ex oibus potissimum delegit
quo Archigrāmateo / Quē secretariū uulgo no
minat / et cōsiliatore peculiariter uteret : Et pfe
cro ut iquit uersiculus ille prouerbialis / Prīcipis
ē uirtus maxia nosce suos : Princeps tuus utpote
prudētissimus circūspectissimusq; Tuā ī rebus
prīcipalibus obeūdis dexteritatē prudētiā erudi
tionē solerter curiosoq; pspiciēs / Te ex omnibus
unū existimauit eē dignissimū ualdeq; idoneū
Quē legatū ad salurandū reuerenter et officiose
Pōtificē maximū Alexādꝝ destinaret. Tu itaq;
iniunctā legationis honoratę prouinciā rā dili
genter rā sinceriter rā eloquēter peregisti / ut ora
tione luculēta et nitida summā a pontifice maxi
mo gratiā inieris / cui uel placuisse maximus est
honus. a quo in cōsistorio Cardinaliū Protono
tarius dignitate es decoratus. Interea cū nihil
semp̄ floreat / cū ęras succedat ętati / et Rex Regi
substituatur / In locū Sacratissimi Polonie regis Al
berti / qui pid Tēpus decesserat / Cōcordib⁹ Po
lonoz suffragiis ingēriq; oīum cōsensu Clarissi
archigrām
ateus .
Protono
tari⁹ a pō
tificē faci
rus .

mus Dux tuus Alexander subrogatus suffec/
tusq; ē/ Idq; meritissimo. Quis enim cōmodius
Alex. suc cessit regi succedere In fraternas opes poterat q̄ frater: quis
Alberto. honesti⁹ i fraterno folio sedere q̄ frater: Quis fra/
ternū sceptrū decētius gestare q̄ frater: Deniq;
quis fratri optimo maximoq; Regi liberis carē/
ti iustius fauorabiliusq; subrogaretur q̄ frater opi/
timus Maximusq; Alexander: qui cum sciret
specimen Regiē maiestatis Amplissimū eē Au/
licos habere florētes/ sicut ipse ad Apicis regalis
fastigiū fuerat sublimat⁹/ Ita te quoq; post renū/
ciatā legationē uirtutis tuę p̄cellēris haud ime/
mor episcopali dignitate Cōdecorauit: Tibiq;
episcopatum plocēsem/ quod sane sacerdotiū si/
Rex epi/ cuti amplissimū Ita opulētissimū ē/ Cōdonauit/
scoparū Quē tu tñ/ quę tua ē uirtus/ ante merueras q̄ acci/
dedit. peres. Et sane nō plus episcoparui d̄bes/ q̄ tibi dei
beat epar⁹/ nec plus ornāmēti ex Eparū accepisti
q̄ abste epar⁹ accepit. Multi qdē s̄t Epi sed pauci
Episcopales hoc ē digni eparū. Tu certe choro il/
lo uirtutū Episcopaliū pulcherrimo stipatissim⁹
coronarū: quas ruba euāgelii apostolus Paulus/ i
Virtutes episcopo deposcit. Tu sobriosus/ Tu morū pbi/
epales. rate mōstrabilis/ tu doctriņę honestamētis orna/
tus/ Tu nulla superbię labe decoloratus/ nulla ira/
Eps irre/ cūdię sorde maculosus. Deniq; ut uno uocabu/
p̄nsibilis lo multa cōplectar/ tu irreprēsibilis es/ quod sane

nomē ē absolutissime uirtutis / Et cū hospitalitas
deceat imprimis ep̄m / tu hospitalissim⁹. et cū tabes
auaritię pleq; Anristites primarios iuadat / ac ue Auaritia
luti grāgrena p̄ Prīcipes latissime serpat / quoniā ut cancer
ut air prudē⁹ omne hoīnū rapit illa genus / Tu
ab hac pestilenti tabe resiliēs / nulloq; neuo cupi /
diratis ifectus agis episcopū oī expte munificū Liberalis
ac liberalē. Tibi oblectamēto ē benefica erogatio ep̄s plocē
existimasq; te nūq; magis nomina facere q̄ cum sis
donas. Inde fit ut iter promystas pōrificesq; trās /
mōranos maxie splēdescas / ut iter tuos diliga /
ris Colaris honoreris. Imprimis Sacratissimus
Rex Alexāder Te suspicit ac fouet / animiq; tui
precellentes dotes Regia caritate cōplectit̄. Qui
in presentia cū ex more iſtitutoq; Regū christi /
anorū legationē honoratissimā ad sūmū pōrificē
Iuliū Secūdū Reuerētissime salutādū / p̄stādāq;
ut dicit̄ obediētiā mittere uellet / statī ad te respe /
xit / Teq; pre oībus unū pidoneū cēsuit cui rātū
munus iniūgeret / et hāc honorificētiā deferret:
Cui⁹ iā ī cōsimili negocio īduſtriā fidē eloquē /
tiā feliciter erat exprus. Tu itaq; legatiōis regię /
Quę cultu uisenda / comitatu copiosa / Diuitiis Legatio /
opulēra ad nos trāsēuter accessit / Caput et colu / nis regię
mē / noīne Regis tui Solē terrenum hoc ē Pōri / columen
ficem Maximum inter minora sidera hoc ē in / Orator a /
rer Cardinales radiantem Venerabundus adi / pud pōri
ſti salutasti q; oratione / tam graui tam Erudita ficem

Tam terfa / ut consumatus orator merito sis ui-
sus : Et legationis Regiæ munus fauorabiliter
obieris. Magnificum mehercule est i cōsistorio
Senatus apostolici in conspectu summi pontifi-
cis citra perturbationē dicere eloquenter copio-
se decēter. Magnum hoc ego duco probari ma-
ximo Sacratissimo Augustissimo p̄cipū oīum
Terren⁹ Immo ut uerius loquar terreno deo. Qui cū ex
Deus pō ritu solēnitatis paschalis Rosam / quod ē pōtifi-
rifex. ciū isigne spectatissimū / Dare soleat legato exte-
Rosa pō rarum gentium honoratissimo / Eā tibi potissi-
tificia mū dono dedit. Qui honos quidā quasi cumu-
lus accessit splendori tuę legatiōis. In qua obeū-
da cū hac trāsires tunc ego te officiose et reueren-
ter salutauī / sumq; abste benigne ac comiter ac-
ceptus / Qui cū sis Doctrina singulari p̄ditus
Doctrinę p̄fessores amplecteris ac foues. Est .n.
Doctus ita natura cōparatum ut callens artis miret arti-
docros ficē / ut eruditus eruditionis amet Antistitē. Tūc
amat. ego te / cū libellorū meorū studiosum cupidūq;
cognouissem / Cōposui euestigio hoc opusculū
Idq; nomini tuo nuncupari dedicaui / Quod ut
esse posset monumentū meę in te obseruatię nu-
merosum atq; diuturnum / Curiose elaborauī ut
ab Impressore elegantissimo Benedicto in mille
Exemplaria uno quasi momento descriptum et
formis excusum ederetur inuulgareturq; : Te

quæso Aristes maxime quæ tua est in rebus
omnibus Comitas benignitasq; / ut munuscu-
lum hoc litterarium hilari fronte / et obuiis ut
aiunt manibus accipias . Quod te facturū ha-
beo persuasissimum . Scio enim apud Episcopū
opulentū ac litteratum auro argentoq; pretiosi-
us esse id genus Donationis / quæ ex promptua litteraria
rio litterario depromitur: Quæ sub incude Phi-
lippea procuditur / subqua secundo sane opificio
procusa ī hodiernū sunt omnifariæ doctrine uo-
lumina multiiuga. et in p̄sentia formatur magi-
straq; arte expolitur opus multiplex / multifor-
miq; cælatura uariegarum / quod debeo et debe-
re me clara uoce profiteor Clarissimo Amplissi-
mo liberalissimo et omni cum honore mihi no-
minando Ioāni Episcopo posnaniensi. meo / ut posnaniē
dicit / Cōpatri : qui me anteq̄ nosset muneribus sis.
episcopalibus est profecutus. Qui in Cōmatrē
fuit oppido q̄ munificus / Ad quam expenitissi-
mis usq; regionibus uasa argentea pretiosa trās-
misit / Cui tantum debeo / ut debitionem hanc
dissoluere / ut hoc nomen expūgere / uno tantum
modo possim / Chartaria scilicet remuneratione:
Qua quidē utar nō minus diligēter q̄ libenter.
Eaq; remunerabor munificentissimum Episco-
pum posnaniensem. Quam ille sitiēter expectat /
Quā pluris scio faciet / q̄ persicā Gazam Cresiq;

diuitias. Verum sicut animal quo maius est rã/
to diutius formatur in utero / sic et opus litterariũ
quãto maius quãtoq; succosius / tanto exigit tẽ/
pora diurniora: et cum sat cito fiat qcqd sat be/
ne fit / dabo operam / ut procrastinationem remu/
nerationis ubertate compẽsem. Interea Tu An/
tistes Maxime cape uultu serenato libellum hũc
musteum sub tuo patrociniõ editũ atq; sub tuo
nomine inuulgatũ. Quo doctrina remotior cõ/
tinetur interioresq; litterę explicantur. Quem
quẽso feriatu perlegas Cuius argumentum et
materiam ex titulo cognosces. Vale decus An/
tistitum Et Philippum Beroaldum qui tibi de/
ditissimus ẽ / mutuo Amore Cõplectere / nec nõ
Eduilia hæc nostra Gustato / quorum Adipata
condimenta hominem interiorem pinguitudi/
ne quadam salutari poterunt saginare.

REGESTVM

A.ii. B.iiii. C.iiii. D.iiii. E.iiii. F.iii. G.ii.

AD MAXIMUM ANTISTITEM. D.
ERASMUM VITELLIVM EPI/
SCOPVM PLOCENSEM
PHILIPPI BEROALDI
BONONIENSIS OPV/
SCVLVM.

OLONEM ILLVM LE/
gum Articarum conditorem/
f que inter septem sapientes gre/
cia concelebrat/demōstrasse oli/
ferunt urbes nihil aliud esse q̄
humanarum erūnarum domi/
cilia: quibus luctus mœrores tristitię mortalium
quasi sepris includerentur. Et profecto si iusti ra/
tiorcinatores esse uolumus et rem equa lance per/
pendere/haud dubie iudicabimus nihil homine
miserius esse nihil calamitosius / qui tot morbis
corporis conflictatur tot animi tormentis affli/
gitur/qui tot turbinibus fortunę fulminantis est
obnoxius. Qui incendia naufragia p̄cipitia/tec/
torum lapsus/tremores terre/sexcēraq; alia id ge/
nus pericula et si non semper patitur/tamen pati
potest. Merito itaq; celeberrimi dixere scriptores
parentem reg; ac opificem naturam non tam ma/ Natura
trem homini esse q̄ nouercam . que instar amo/ homini
ris plautini gustu dat dulce/amarum ad satiera/ nouerca .

Dolia
duo.

rem usq; aggerit. Et cum in limine Iouis home-
rici duo sint dolia collocata / Alterum bonorum
alterū malorū / q̄ parce proh dolor mortalib⁹ bo-
na insillantur / q̄ large mala propinātur. Hauriūt
pleriq; oēs ex cratera mœroris largissimo hau-
stu. paucissimi uero uix primoribus labris pocu-
lum dulcoris attingunt. Nec leticia quę homini
rara contingit / ullo est uel minimo mœrore pē-
sanda. Nec tanta est hilaritas ex cōmodis / quāta
ex incōmodis mēstitudo / nec tam fouet spes q̄
merus exterrēt / et quoniam cuius accidere pōt-
quod cuiq; potest / Cūtra pauescim⁹ / ad strepitus
omnes exanimamur. Quędā interdum nos fri-
uola terriculamenta cōsternāt / haud secus q̄ ele-

Elephan-
ros terrer-
porcina
uox.

phantos illos Enormes porcina uox grunitusq;
terrificat / et leones generosissimos animalū gal-
lorum cātus et facies cristata perturbat. Quędā
plerūq; nos merito torquent et exanimāt ac for-
midanda mole cōcuriunt / ut nuper Terremorus
subitani inopinatiq; rotam Bononiam attonitā
stupērēq; fecerūt. de quibus nō pigebit Copio-

Suauis
memo-
ria laborū

sus differere / Cum suauis sit p̄teritorū laborū
memoria / ut inquit Euripides. In qua quidem
differratione cōpluscula digna Cognitu nec in-
digna relatu minimeq; p̄trita cōmemorabunt.
Tu mō / quęso Antistes Maxīe aurē nec minus
animū paulisp accōmoda / dū oratio hęc nostra

TERREMOTV

Ad metas duas uoluptatis scilicet et utilitatis ū
defessa decurrat.

Nno salutis millesimo quingētesimo
a quinto/ea nocte quā subsecutus ē Dies
diuo Siluestro dicatus / quę festiuitas
pridie calendas ianuarii celebratur / hora circiter
undecima subitari⁹ terremotus Cū sono terrifi-
co factus cōcussit urbē nostram. et cū omnia re-
pentina atq; inopinata formidolosiora sint sōno
cūctos sopitos excussit metuq; ac motu ingenti
cōsternauit / Ita tamē ut maior fuerit formido q̄
noxa/est mihi domus ut dissimili utar similiru/ Dom⁹ si
dine/similis grāmaticę/quā Quinilianus dixit milis grā
plus in recessu habere q̄ in fronte p̄mittat. estq; matice.
instar hominū nō paucorū/ Qui exteriori Cor-
pore deformes animo sunt īteriore pulcherrimi/
Nāq; pars ediū mearū anterior Quę ī uia uersus
spectat forisecus uerustā structuram representat/
Cū interior fornicata restudinataq; sit atq; om-
ni elegancia recentiore perpolita. Ex hoc terre-
motu paries male coagmētatus in parte Anteri-
ori iuxta rectū scādulare fragorē īgētē corruēs fe-
cit/ Mox cū iā defūcti piculo eē uideremur cū ni-
hil tale āpli⁹ cogitare⁹/cū iā ciba nostra ī uado
salutis portuq; cōsistere crederet/ ecce tibi p⁹ rri-
duū iter horā noctis nonā ac decimā rāto cū fra-
gore rāq; horrifico mugitu tota ciuitas ītremuit

ut repente excussus somno id horę crediderim
 actum esse de mortalibus et res humanas cōplo-
 raras : nāq; uisa sunt omnia perinde ac ruēte cęlo
 collabi et uoratinis hauriri / inter horrendos fra-
 gores atroniti metu oēs torpere / usu auriū q̄ ocu-
 loꝝ maiore ī tenebris uti / et cū tenebrę quoq; ipse
 formidinem augerent / in ore omniū psalmi / p̄ca-
 rio religiosa oratioq; dominica resonare. Tūc cū
 sonitu ruinaꝝ immenso Amplissima ac pulcher-
 rima domus Principum Bentiuoloꝝ / que fabrili
 Bētiuo / subtilitate / achitectonica dispositione / principali
 lorū . magnificētia elegātiaq; certat cū omnibus Ita-
 lię spectatis luculētisq; edificiis : ferme dimidiata
 subsedit ac solo p̄strata est. qui qdē fragor enor-
 mis : aures animūq; meū quodam quasi ictu cō-
 citatiore perstrinxit / cū domus mea pene cōtigua
 sit postico ediū Bētiuolaꝝ / que īmunis et exors
 fuit huiusce calamitatis posterioris / cū in priore
 parietario casu p̄strictra sit. Ad hęc deoꝝ delubra
 nō minus laxitate q̄ altitudinis fastigio uisenda
 magna ex parte facta sunt hiantia atque rimosa.
 Cū primis edes diuī Iacobi Rimis patētioribus
 fatiscens adminiculis subnixa fulcit / Alia quoq;
 Temppla rempla et p̄cipue duo duobus diuis Petro Fran-
 rimosa. ciscoq; dicata laxis solutisq; parietū cōpagibus
 hiare ac uitiū facere ceperūt ī qbusdā fastigia ex
 summo in imū prouoluta / fornices edificiorum

TERREMOTV

plurimorum / quos Plinius aduersus id dixit ma-
 lum tutissimos esse autumat / maxime obnoxii
 huic periculo Extiterunt / Camini quos uocant su-
 pra culmina domorum forinsecus eminentes ma-
 gna ex parte prostrati / pines quoque murorum ac
 minae complures ueluti succisae corruerunt / Illud
 oppido quod mirum dignumque memoratu in popu-
 lo tam magno in strage tam dira in concussione tam
 enormi hominem neminem esse desideratum / ut
 creditum sit Iram dei animantibus parcentem ad-
 uersus inanimata desuisse. Ex hoc secundo Ter-
 remotu tam uasto tamque formidando / Conuersi re-
 pente sumus omnes ad religionem. Ad aueruncandam
 auertendamque iram dei procellam : cunctorum uo-
 ta suspirabant. Indicta quoque est supplicatio populo
 uniuerso Circa religiosiora et maiestatis diui-
 nae referta delubra : Quae triduum Solenni Cum ce-
 rimonia / et precatione Casta ac sanctitudine im-
 polluta templi celebrata Documento fuit ho-
 mines tunc se mortales esse meminisse / Tunc de-
 um maxime Reuereri / Cum aut periclitantur aut
 periculo proximi sunt. Nam ut inquit non minus
 uere quam decenter Silius : tanta adeo cum res trepide
 reuentia diuum nascitur. Et tunc precipuus Vo-
 torum locus est religionisque memoria Cum pauor locus in-
 spem Expectorat exanimatosque consternat. Post pauore.
 Terrificum illum terribilemque tremorem singulis dei

Supplica
tio Tépla
tim facta

Votorum
locus in
pauore.

ceps noctibus minute quedam concussiones facte
sunt / quibus cubilia aut mouebantur / aut moue-
ri credebant. Quod quisque prout mericulosus e-
rat aut ipavidus / ira uerbis tollebat in maius aut ele-
uabat. Et adhuc mulieres non pauce ut pote na-
tura pauidiores / existimant per noctem toros intre-
miscere: Quarum pectora / Cum semel occupauit Pa-
uor uix excutit. Per totum fere ianuarium multi

Sub Dio mortales sub celo pernoctarunt sub tetoriis quie-
pnocran- scetes / rari id malum libera celi fide Caueri posse.
tes. Haud dubie ignari / Quod inter cetera mala / id

prope solum sine effugio est. Et sane non paucis mul-
tis corripit ut fugientes terre tremorem ceperint tre-
more corporis intremiscere horrore febrium Tus-
saculaque conuelli / quod morbi genus hibernum celum
mansiones subdiales humorque nocturnus uiscer-
ibus infuderunt. Clarissima prudentissimaque ma-
tronaque Zeneuera Bettiola omni mihi cum hono-
re nominanda existimas nihil tutius esse quam religio-
sa delubra nusquam se securius degere posse quam in san-
cto domicilio / delegit sibi mansionem tempora-
riam apud sanctimoniales / quibus a cultu corporis
christi dei nostri inditum est cognomen. Quarum habi-

Semnon taculum merito dici potest / Semnon hoc est sanctarum
feminarum conciliabulum atque Cenobion / ubi hone-
sta et casta animi corporisque mysteria celebrant.
Quod sane replum intramuranum est magnitudine

TERREMOTV

pulchritudine sanctitudine famigeratū. Huc se-
 cessit pinde ac in securitatis diuersoriū duab⁹ coi-
 mitata filiabus / utraq; uirua / utraq; clarissima /
 utraq; maternis uirtutibus respōdēte. Quar; ali-
 teri Blanchę / alteri Eleanorę ē nomē. Vbi quo-
 tidie Matrōe sūmates et primarii Ciues Domi-
 nā inuisebant officioseq; ac reuerenter salutabāt.
 Inuisebat et maximus Princeps Bētiolus sub-
 inde / felicissimi coniugii memor una cū Clarissi-
 mis filiis; Hęc uel sola matrona mēdacē quoti-
 die facit maximū Philosophor; scribēre in poli-
 ticiis cōsiliū eē feminis Inualidū / siqdē Zeneue- Laus Ze
 ra Bētiola supra captū femina; ē prudēs inge- neueřę
 niosa cordata. Quę nō solū ī domesticis nego- Bētiolę
 ciis curādis p̄poller / Ver; ē ī reb⁹ publicis admi-
 nistrādis ē circūspectissima. Pręterea comitate af-
 fabilitate / Dexteritate / breuiterq; choro uirtutū
 Quę ī muliebrē sexū cadūt Vndiq; stipata con-
 spicit. Qua nec Cornelia prudērior / nec Tanaql
 solentior / nec Liuia Augusta extitit fortunarior.
 Quā Deus optimus maxim⁹ / quęso Sospitem
 florētēq; una cū illustrissimo cōiuge Clarissimis
 filiis / nobilissimis Nurib⁹ / numerosis neporibus
 In diuturna felicitate custodiat. Camilla Vxor
 mea ī tremorē terre tā horrifico / In tāta sex⁹ utri-
 usq; formidie pař utiliter fortis et qđā aī teneri-
 tudine delicatior me rogauit ut Cubile cubicu-
 lūq; mutarē.

DE

Camilla
uxor.

Et quia sūma ēdium maiore motu naturaliter q̄
ima concutiuntur/ut somnū caperemus in cubi/
culo inferiori. Ego cum sciam salutem uxoris a
mariti salute pēdere/et illius spiritū in meo uer/
ti/Incipio ut illi cōsulam/mihi quoq; consulere.
Et quoniam ego ab illa non impetio ut pristino
Cubiculo utamur/a me impetrat illa/ ut descen/
dētes in cubiculo inferiori quierē capiamus: in/
dulgēdum est enim Honestis affectibus/et obse/
quēdū uxori plerūq; Qua cū concorditer ui/
uas. Quē maritū amore casto et sincero cōple/
ctitur/mecūq; certat certamie honestissimo mu/
ruē caritatis/Quod haud dubiū ē pudiciē cō/
iugalis indicium. Ex ea in hodiernum diem sui
scepi liberos Tris/primigeniā femīei sexus. Rei/
liquos mares. Femina non perannauit/ nouissi/
mus masculus Dulcis uitē exors itra temp⁹ bi/
mestre decessit/supereſt medius qui nūdū Tri/
matum impleuit/Auū maternū Vincentiū Pa/
cētii Pa/leorū maximum Iuriscōsultor/cuius mihi me/
leori. moria sacrosancta est/nomine referens: liniamē/
Vincēti⁹ ris oris matrē/uirilitate patrē representans. Blā/
filius. dimēris prope peculiaribus p̄ditus/Ad cuius
hilaritatem nulla pōt durare tristitia:Cuius ga/
rulitate mire reficior. cuius īquies genuina mi/
hi est quieti suauissime. Qui me modo lectioni
modo stilo īdulgentē sepissime interpellat. estq;

TERREMOTV

patri dulcis interpellator. Deum optimū maxi/ *Nota*
 mū p̄cor ut mihi Camillam meam una cū mel/
 lito filiolo seruet incolumē/ ut nos ois in hac qua
 uiuimus cōcordia et tranqllitate perēniter tuea/
 tur. ut felix sit cōiugiū/ ut soboles fortunata lau/
 dabiliter eat per paterna et auita uestigia/ ut no/
 bis hunc contingat habere superstirē: qui domū
 Beroaldam Nepotuloꝝ turba fecundet. Quos
 complexu et gremio fouere possimus/ sintq; no/
 bis senescenribus si modo senescere datum est/
 non minora oblectamenta q̄ commoda. Solent
 huiuscemodi egressiones fauorabiliter oblectare
 et lectorē lassescenstem iucunde refouere/ Stoma/
 chūq; nauseantē quodā quasi cōdimento refice/
 re. et ego in hęc quasi diuerticula libēter ex cur/
 ro/ Quia si modo lectores mihi non blandiunt/
 libelli mei in hęc parerga plausibiliter exparian/ *Parerga.*
 tur. Sed ut iā ad institurū p̄uertamur/ Cū in nu/
 meris Ternarius sit pollens potensq; quē gręci
 Triada nostri ternionē appellāt/ Tertius terre *Trias ter*
 mor ex interuallo dierum circiter quindecim su nio.
 perueniens non paucos municipū meoꝝ tremo/
 re cōcussit/ maior pars quę iam occalluerat duri/
 triāq; cōtraxerat/ mā sit imperrita/ minor hic sa/
 ne motus fuit q̄ priores/ sed tamen fragoris hori/
 rifici: quo domicilia aliquot male materiata cor/
 ruerūt primis ut credit̄ moribus ante cōuulsa.

DE

In rota Vrbe uicatim regionatq; cōpluria edifi-
cia fulcimentis adminiculata cōspiciunt. In qb⁹
hiātes rimę uitiū faciūt ruināq; minirantur. Cla-
ues ferreę/sic enim uulgo nominirāt. Vículaque
uulcania in officinis fabrilibus quotidie adhuc
Procudunt ad parietes alligādos / et fatiscentes
substruciōes deuiciēdas. Mulra quę refectiōe ū-
digēt recōcīnātur/ut sarta tecta integraq; eē pos-
sint. Quōiā aut magna fastigia laborat credūt:
et ī p̄cipiti stantia uacillare / Turres aliquot quę
in urbe nostra plurimę sunt altitudie spectabiles
dirui a possessoribus cepere / Cū primis Illustrissi-

Laus Io / m⁹ Ioānes Bériuolus columē caputq; ac moder-
annis Bē rator saluberrimus Bononiēsis Reipu. Cui cum
riuoli dignitate oriū / cui festā pacē Cui blādā tranqlli-
tarē / Cui cōmoda oīa accepta referimus. quem
forera quę conseruatorem merito possumus nū-
cupare / qui exēplar ē felicitatis / quo stante uel ēt
sedēre nullus turbo / Cimbe bononiensi nulla p
Turris cella ē perrimescēda / Turri habebat ēdibus p̄ri-
Bériuo / cipalibus cōtiguā atq; conferrā / qua nullā pul-
lorum. chriorē etas nostra cōspexit. Hāc demoliri iussit
ueritus scilicet ne obnoxia tremoribus terre cor-
rueret / Ratusq; neminē satis tutū eē posse qui pe-
riculo proximus sit. Celeberrimi rerū scriptores
inter signa futuri mot⁹ cōmemorāt lineā tenuē
nubis ī lōgū porrectę spariū / Talis a nostris sub

TERREMOTV

occasum solis sereno cęlo conspecta ę ea scilicet
 nocte/qua secūdus ille maximus motus cuncta
 cōcussit/Scribit sanctissimus scriptor atq; erudi/
 tissimus Seneca Pompeios / Celebrę campanię
 urbę consedisse terremotu p̄ dies hybernos / qđ
 sane tēpus ab hoc malo Tutū auctores eē pro/
 mittunt/Consimiliter diebus quidem Bruma/
 libus/uernā tamen indulgentia intepescentibus
 hi motus terre Ciuitatem nostrā nec minus ter/
 ritorium magna strage uastarunt/Siquidem uil/
 lę aliquot ac pretoria magnificēter extructa hoc
 malo perstricta male coherent/ Refert Albertus
 Magnus se uidisse Terremotum durabilē atq; **Terremo**
 diurnum in Cisalpina Gallia factum per hie/ **rus ī gal**
 mem uerno tēpore calescentem. Consimili tem/ **lia**
 perie hiberna factus est hic noster motus terre **Togata.**
 diurnior Dierumq; compluriū. Nā cum di/
 cātur tremores si nō ab emersu uēri desināt/diu
 durat/nec añ qđragita dies sisti/plerūq; uero an/
 nuo spatio biēnioq; durare/Hic noster ultra dies
 quadraginta p̄gressus nundum pausam fecit.
 Immo hisce diebus cū hęc cōderē / essemq; iter/
 diu intentus stilo et scriptiōi Bibliothecā meam
 sensi intremiscere et quati / ita tñ ut motus hic
 diurn⁹ lōge leuior q̄ nocturnus exriterit. Noctu
 enī maiores fieri et crebriores philosophoꝝ scho
 la conclamat. Quorum iam tempestiuum ui/

- derur percensere sentétias / qui arcana nature re/
 serare exq; eius prompruariis causas rerum ex/
 promere conari sunt / Quorú opiniones discor/
 des efficiút ut illud certú sit / nihil esse certi. Tha/
 les milesius unus ex septem gręcię sapientibus
 professus est aquam oíum rerum esse prícipium /
 ex quo dogmate Exiit illud poeticú / oceanúq;
 patrem rerú. is in aqua causá posuit qua terra cõ/
 cutiatur et tremat / memorans Vnda orbem ter/
 rę sustineri uelut aliquod grande nauigium. Ar/
 Aqua cá gumentatur auté aquas eē in causa / quod in om/
 terremo / ni maiore motu prorúpunt noui fontes nouaq;
 tus fluéta. Democritus motú terraz aquis imputa/
 Demo / uit propterea q; per receptacula terre uenasq; fi/
 critus. stulosas uis aquarum larga decurreret / que cele/
 stium quoq; aquarum superfusione exuberátes
 pulsibus terram concuterent / ut pore que tantú
 impetum ac uiolétiam ferre non possit. huic sen/
 tentię ueteres poete astipulant / qui Neptunum
 Ennosí / humide substátię p̄sidé Ennosígeum et sílich/
 geus. thona gręcis dictionibus appellitant. Quasi di/
 Anaxa / cas terrá quatiéré / Terráq; mouéré. Quidá íter
 goras quos é Anaxagoras igné cáam motus eē confir/
 māt: q; exitú querés diuellit cõcutitq; repugnã/
 tia / uiaq; sibi ad celú ui facit / Alii ideo í igne cau/
 Ignis cá. sam motus esse dixerunt / quia pluribus in lo/
 cis flagrat proxima queq; consumens / quibus

TERREMOTV

exesis exustisq; sub sequitur motus earꝝ partium /
 quę adminiculis uiduatę primo labāt mox cor /
 ruūt / ideoq; uulcano motum terrę attribuerunt.

Anaximenes qui horologium / quod ab umbra Opinio
 sciorericon appellāt / primus ostēdit / causam mo / Anaxi /
 rus esse autumat terram / quę nimis uaporibus menis.
 arefcens rimas pādat grādiores / intraq; eas pene /
 trans aer uiolentus et nimius uehementi spiritu
 quassatā propriis sedibus cōcuriat. Idem opinat̃
 uerustate cūcra dilabi nec quicq̃ turū esse a senec /
 tute / itaq; quēadmodum in edificiis ueteribus ac
 purridis quedā suapte sponte decidūt / ita in hoc
 corpore terrę contingere / ut partes eius uerustate
 soluantur.

Ristoteles quem naturę cōsiliariū me / Laus ari /
a rito dicere possumus / cuius iuuentis nec stotelis .
 ipsa natura dissentire existimat̃ : qui po /
 lyhistor idest multiscius. qui polygraphoratos a
 copia scriptoꝝ est nominādus : quem θειοτατου
 hoc est diuinissimū uere nūcupaueris / qui apud
 posteros est id consequutus ut Aristoteles non iā
 hominis nomen sed philosophię habeat̃. Et si /
 cur nomine oratoris. M. Tullius / et poeteꝝ Virgi /
 lius : ita nomine philosophi Aristoteles peculia /
 riter intelligatur : hic inq̃ Aristoteles affirmat cau Sentētia
 sam motus terrę esse uentrū siue spiritū : qui iclu / Aristote /
 sus in uenas terrę et cauernas lucretur erumpere / lis.

et ad libertatē exire cōnitiū. Sequuta mox etas
nō tam pedibus q̄ stilo uadit in sententiā maxi-

Seneca

Seneca

Seneca

Plinius

mi philosophorū. Anneus Seneca q̄ iter nostros
scitissime elegātissimeq̄ disseruit sup̄ q̄stionib⁹ na-
ruralibus / Asserit spiritū eē q̄ terrā moueat. Idq̄

et plurimis et maximis auctoribus placuisse. Pli-
nius quoq̄ noster / Quo nihil eruditius / qui hel-
luo libroꝝ dici pōt / Ventos inquit in causa esse
nō dubiū reor. non enim unquā intremiscūt ter-
rē nisi sopito mari celoq̄ adeo trāquillo ut uola-
tus autū nō pēdeant / subtracto omni spiritu qui

Lucreti⁹

uehit. Quin etiā Lucretius: q̄ p̄ iterualla insanie
Cōposuit libros luculētos Epicuri dogmata cō-
tinentes / et ipse uētos eē ait in causa terre motus /
Cuius uersus operē prium est subscribere.

Præterea uentus cum per loca subcaua terre

Collectus parte ex una procumbit / et urget

Obnixus magnis speluncas uiribus altas :

Incumbit tellus quo uenti prona promit uis.

Tum supra terram quę sunt extructa domorū

Ad cælumq̄ magis quanto sunt edita quoq̄

Inclinata manent in eandē prodita partem.

Et profecto nihil est spiritu acrius / nihil ī res
natura potētius : sine quo cūcta torpescūt. Ignis

sine spiritu languet / aque si uētū derrahas iner-

Laus Al

berti.

res sunt. Verū enim uero inter ceteros scriptores

Albertus ille nō magis nomine q̄ doctrina ma-

TERREMOTV

gnus ac mirandus αριτοτελι? hoc ē Aristo-
 telem sequitur: qui a tramite aristotelico nuquam
 detort⁹ exorbitat. Qui Aristotelis simia dici po-
 test: a quo nec unguem latū digitumq; ut dicit^r
 transuersum usquā recedit. Hi duo inter scripto-
 res meteorologos eminētissimi ex duabus eua- Euapora-
 porationibus Altera sicca/altera humida uentos riones cā
 grandines niues pruinas/Corruscatiōes /Toni- rex mul-
 trua/Terremotus Ceteraq; id genus fieri subtili- tarum
 ter et copiose pluribus uoluminibus pdiderunt.

Haldei scientiēq; sideralis cōsulatissimi/
 qui ex motu siderum uiq; stellarū Cē-
 tera oīa fieri existimant / motus quoq;
 terrē cēlo et astris assignant/siquidem dogmata
 Chaldeorū/siue placita siue decreta placet nūcu-
 pare/autumant ex positione atq; potentia siderū
 maximeq; Saturni Marris ac Iouis terras intret-
 miscere. In quam sententiam alacriter uadit tota
 cohors Astiologorum: Quibus psuasissimum Placita
 est omnia inferiora moueri a superioribus / pri- chaldeo /
 mordiacq; rerum omnium e cēlo esse decidua. rum.
 hinc solis lunēq; defectus plurimum pollere
 in motu terrē conficiendo tradiderunt/Quoniā
 tēpestates tūc sopiunt: Et quia hęc duo clarissi-
 ma mūdi lumina ī reb⁹ terrenis plurimū domi-
 nant. Siquidē luna īstar Cōsulis/sol īstar maximi Sol īstar
 Regis/ut scitissime docet Galenus/exercet īpiū. regis.

Legans est illoꝝ minimeq; prætereunda
 e sententia / qui ita tremorem in terra fieri
 censent / Sicut in corpore nostro cõringit
 Tremor ex itrecepto spiritu uegerali. Nam ut corpus no /
 i terra ut strum et sanguine irrigat et spiritu : qui puenas
 i corpore arteriasq; et sua itinera decurrunt : sic corpus terraz;
 aquis que uicẽ sanguinis obrinent / et uentis / qui
 uice spiritus et animẽ loco sunt / peruium est : et
 quẽadmodũ in corpore nostro dũ bona ualredo
 est / uenaz quoq; et arteriaz imperturbata mobi /
 litas modũ seruat / siquid aduersi accidit tũc cre /
 brius micat / Tũc suspiria et anhelationes existũt
 haud dubie signa hominis laborantis et fessi : sic
 terre corpus / dũ positio naturalis perseuerat / ma /
 net inconcussum / Cũ aliquid peccatur tũc uelut
 egri corporis motus fit et tremor spiritu illo ue /
 nas suas uehementius concutiente.

Qd totũ lucretius elegãter exp̃ssit his uersibus.
 Dispertit ut horror et incutit inde tremorem
 Frigus ut in nostros penitus cũ uenit in artus
 Concutit inuitos cogens tremere atq; mouere.

In hoc ramen illa disparilitas est / quod in no /
 stris corporibus tremor p oẽs partes pari equali /
 tate discurret : in motu uero terre non totum cor /
 pus uexationem sentit sed portio.

Traton philosophus. qui rez nature in /
 quisitor fuit / de terremoto ita decernit /

TERREMOTV

Frigidum inquit et calidum semper incōtraria
 abeunt et una esse nō possunt p̄ illā quam gr̄eci
 uocāt Antiparistasin: qua fit / ut nō pariatur Ca / Antipari
 lidi frigidiq; natura concordia / Nec in uno mo / stasis .
 ram. pinde ibi naturaliter calidū est / unde frigi-
 dum expulsū est . e cōtrario illuc frigidū cō-
 fluit unde uis calida discessit. Hinc hiberno rē-
 pore cū super terrā frigus est calēt in puteis aquę
 Quia eo se calor contrulit cedēs frigori superiora
 possidenti. Econtrario per estatem aqua putea-
 na frigescit qua uis frigoris in cauernas terre re-
 cōditur cedens calori superne dominanti. Ergo
 uis calida cedēs frigori ī subterraneos specus re-
 cessusq; refugiens magno impetu agitur et p̄xi-
 ma quęq; remolitur ac uexat / cui⁹ eruptio morum
 terre cōficit. consimiliter ubi frigida compescūt
 a calidis et intra uenas terre recondunt / Terra ip-
 sa tremore concutitur / dum uires alternę frigoris
 et caloris inter se compugnāt / et spiritus ultro ci-
 triq; sub terra inclusus cōmeat.

Eligiosiores existimant irā dei causam
 esse tanti mali: q; peccatis peccatoribusq;
 puniendis hoc telorū genus intorque-
 at. Et sane Ex usu uitę ē cōducibileq; mortali / Ira dei cā
 bus credere ab irato deo talia irrogari infligique motus
 supplicia / ut ita innocentius / Castius / modestius
 degant: hoc ecclesiastici conditores affirmant / a

quibus libro regum secundo in cantico dauidi/
 co sic scriptum é. cōmota é et cōtremuit terra / sū
 damenta montium concussa sunt et conquassa /
 ra / quoniam iratus est eis dominus. Hinc exiit
 illud quoq; psalmographi. Dedit uocem suam
 et mota est terra.

Ego arbitror hoc malum ut pleraq; id ge /
 nus alia in Maiestate nature arque Secretariis
 Abdita ī abdita delirescere / et si quadam tenuis cogni /
 maiestate ra sint / nōdum tamen esse percognita. Quāuis
 nature longis lucubrationibus ingeniorum acumē in /
 geniosorumq; solertia ad arcana ueritatis pene /
 trare tentauerit: que interiorē sacrario inclusa cō /
 dunt. Nondū enim nobis tāra cū deo familiari /
 tas é / ut nos participes secretorū oīum esse uolu /
 erit. nec fuit tanta Romanis quoq; ueteribus: q̄
 ubi mouisse terrā senserāt nunciatū ue erat / serias
 quidem eius rei causa edicere solebāt / sed dei no /
 men cui ferie dicarent edicere supersedebant: ne
 aliū p alio nominādo falsa ut inquit Au. Gelli /
 us religione populū alligarent. quoniā et qua ui
 et p que deorum deorū ue terra tremere parū cō /
 pertum foret.

Eterum nos nō tam cur fiat q̄ quid fiat
 dispiciētes asserimus terremorum rem
 eē atrocē diram exitialem atq; funestā /
 plenamq; tremoris horrifici ac publicē conster

TERREMOTV

nationis: quã deprecari abigere amoliri ppulsare
 et ut antiquitatis uerbo utar auerũcare omni p̄
 catione debemus. Illud imprimis acclamãtes.
 Dii prohibete minas dii talem auertite pestem.
 Hoc ẽ illud malum quod agros facto chasmate
 haurit/mœnia prosternit/ Vrbes rotas plerumq;
 deuorat/ Ita ut nulla uestigia extrent. Ex hac ua
 stitate olim in agro mutinensi montes duo iter
 se concurrerũt Crepitu maximo assilientes resi
 lientesq; Quo cõcursu uille oēs elise/ animalia
 p̄ multa que intra fuerãt exanimata sunt. Maxi
 mus terre memoria mortalium extitit morus/
 qui sub Tyberio principe Vrbes in Asia nu / Vrbes
 mero duodecim una nocte prostrauit. Ma / xii. pro
 ximus fuit et ille quo Nicomedia Bythyniẽ stratẽ.
 Metropolis et caput multiformi erumna con
 cussa est Imperante Constantio. Et cum cla
 rissimi Scriptores tradant horis sublucanis cre
 bros motus fieri / tunc primo lucis exortu in
 uolutus crassa caligine squalor humum inse
 dit oculorum perstringens obtutum. dein ma
 gnitudo furentium incũbens procellarum an
 recessit fragorem: Qui una cum horrifico tre
 more nicomediam et suburbana funditus euer
 tit. Qua in clade eðes plereq; aliẽ super alias
 sonitu Ruinarum immenso conciderunt.

Post horam diei secundam aer iam factus sudus et liquidus reterit funereas strages: non parum multi constipati sub ipsis pressi ponderibus uisebantur. Quidam obruti aggeribus cum superesse possent si quis iuuisset auxiliorum inopia necabantur. Alii tignorum extarium cacuminibus fixi pendebant. Alii ut utar uerbis Marcellini subita magnitudine oppressi hisdem adhuc molibus conreguntur. Collisis quidam capitibus uel humeris presectis aut cruribus Inter uitae mortisque confinia: aliorum adiumenta paria perferentium implorantes cum obtestatione magna deserebantur. quae talia fando temperet a lachrymis? Quis talia referens non horrescat quae animus horret meminisse? Iulius Capitolinus auctor est motum terrae Gordiani principatu eo usque grauem extitisse ut ciuitates etiam terrae hiatu cum populis depererent.

Multa genera Terrae motus effectusque multiformes ac nomina monumentis celeberrimorum conditorum reperiuntur: sunt enim quidam qui humum mole sua suscitantes sursum propellunt Immanissimas moles: hi brasmatiae nuncupantur a concussione quam graeci βρασμοῦ uocant. Ex hoc motu delos emerfit et Rhodos enata est. Sunt qui grandiore motu patefactis subito Voratrinis terrarum partes absorbent: Sic Helice et burra in profundos hiatus abactae eternis tenebris

TERREMOTV

occultantur. Hos Chasmaticos uocāt a chasma/
 re / sic enim hiatus dicitur. Græcanico uocabulo
 nostris quoq; usitatissimo . Vlpianus iuricon/
 sulrorum eloquētissimus / Titulo de cēsibus / si
 agri portio inquit Chasmate perierit debebit p
 cēsitorem releuari . Pomponius quoq; titulo de
 piculo et commodo rei uēditę sic ait. Fundi no/
 mine emptor agere non potest cum prius q̄ mē/
 sura fieret Inundatione aquarum aut Chasmate Chasma
 alio ue quoq; casu pars fundi interierit. Chasma
 quoq; in cęlo fieri docet Plinius sic scribens .
 Fit et cęli ipsius hiatus quem uocant Chasma.
 ait Turnus Maronianus / uideo medium disci/
 dere cęlum. Exponit cōmentator Chasma fact
 rum dici idest subitam aeris diruptionē et quē
 dam recessum.

Vnt quidam motus qui ueluti Tauri-
 nis reboare mugirib⁹ audiūtur. Quos
 myctematicos philogręci nuncupant. Mycte /
 απο του μυκηματος hoc ē a mugiru. Ex hoc matici.
 opinor genere fuit motus ille quo sub imperato
 re Galieno terra mugiente multę fabricę deuo
 ratę sunt Cum habitatoribus / multi terrore mor
 tui . Mota est et Roma Mota et lybia et Asia
 Hiatus terre plurimis in locis extriterunt . Ex
 hoc genere uidetur esse quem uocant Mycetiā
 de quo sic refert Apuleius in Cosmographia.

Myccetia Myccetias uocatur Terri odoris inquietudo terrena / Audiuntur mugitus interioribus gemitibus expressis / Cum spiritus inualidus ad terram mouendam per aperta in Telluris inuēris itinēribus ferrur.

Palmatię f. Vnt et qui palmatię appellantur quorum pauitatione illa quę trepidant sine inclinationis periculo nutant / Cum directi tamen rigoris statum retineant. greci παλμος tremorem uocant / Vnde et nomen accepere palmatię.

succussio Ostri duo genera potissimū motus terre concelebrāt / Alteri succussio est nomen / Cum terra quatitur Et sursum ac deorsum mouetur. Altera inclinatio

Inclatio noīatur / qua more nauigii nutat atq; inclinatur in latera. Seneca tertium Genus esse existimat quem tremorem dixere maiores. Qui superioribus dissimilis est. Nam neq; succutiuntur neq; inclinantur recta sed uibrantur. Qui motus minus est noxius minusq; exitialis / Sicuti longe perniciosior est inclinatio q̄ succussio. Hoc mirum est quod intelligi uoluit plinius : Cuius uerba subscripsi quę sunt hęc. pluribus si quidē motibus quatitur / tutissimum est cum uibrat crispante edificiorum crepitu / et cum intume

TERREMOTV

scit affurgens alternoq; motu residet innoxium /
Et concurrentia tecta contrario ictu arietant /
Quoniam alter motus alteri renititur / Vndan-
tis inclinatio et fluctus more quędam uolutatio
infesta est aut cum in unam partem totus se mo-
tus impellit / hactenus Plinius .

i Nter signa futuri motus est cęlum si / Signa
lens / tempestates sopitę / et in puteis motus
aqua turbidior fediq; odoris. Hic Phe-
recides Pithagoreę doctor cum aquam hausisset
e puteo / presensisse fertur ac predixisse futu-
rum Terremotum. Est et in cęlo signum prece-
dens futuro motu tenuis scilicet linea nubis in
longum porrectę spatium . Existunt maximi
motus in solis lunęq; defectu. Verum ut inquit
Albertus ecclipsis solis q̄ lunę hac in re est lon-
ge potęrior .

Presagia.

n On simplex id malum nec in ipso rā-
tum motu periculum est / sed in poste-
rum quoq; dira portendit Et in pri-
mis pestilentiam presagat : nec id absonum .
Siquidem spiritus qui ęterna Terrarum nocte
Torpescit / diutinoq; siru pestilens includitur /
Per Terremotum emissus purum hunc aera

ac liquidum polluit atq; commaculat late uitium suum spargens . Et cum naturaliter uincantur meliora peioribus hic spiritus quem per singula momenta trahimus et haurimus illo subterraneo halitu pestilente corruptus et infectus Contrahit noxam . Inde pestilentia mortales inuadunt . Præterea aquæ pestilentes abditæ latent in terræ Secretariis / quæ Tremore Terrarum exilientes ex infernis / nihil nisi pestiferum exitialeque in superna deportant .

Trimegisti.

Quidam autumant innumera prope mala ex motu Terræ et imprimis famē et bella portendi . Trimegistus / Cui multarum rerum et artium scientia hoc cognomen imposuit / uel quia $\pi\epsilon\pi\iota\ \tau\rho\iota\alpha\ \Delta\omicron\sigma$ idest de trinitate locutus est religiosissime . ponēs $\epsilon\pi\ \tau\rho\iota\alpha\ \Delta\iota\ \mu\iota\alpha\ \mu\epsilon\gamma\alpha\ \theta\epsilon\omicron\tau\eta\tau\alpha$ Idest in trinitate unā esse deitatem . Hic uersus Heroicos fertur composuisse / Qui uoluerant ac circumferuntur per manus oraq; eruditorum : Quibus præfagia terremotus in duodecim Zodiaci signa digessit / Exempli causa aliud genus infortunii portendi sole Arietem trās eunte / aliud Taurum / aliud Geminos / et cetera Consimiliter . Quod totum lepida magis q̄ uerā discriminatione digestum arbitror . Incomperta enim hæc sunt Et inextricabilia /

TERREMOTV

Quę neq; affirmare neq; refellere operepretium sit. Plinius refert nunquam urbē Romam tremuisse / ut non futuri euentus alicuius id prænuncium esset. Exclamare libet / tantę ne animis celestibus irę ? Tanta ne in miseros mortales Cupiditas sequendi ? ut tremor Terrę / Quo nil terribilius / per se non sit satis / nisi etiam fiat prodigiosus / et per id malum mala quoque alia Truculēta denuncientur.

Remedia.

q Vidam perinde ac salutis humanę curiosissimi custodes Remedia ad euitā / dum id ineuitabile malum / ad effugiendum id ineffugibile infortunium excogitare conati sunt / memorantes imprimis Cloacas Cloacę et crebros specus in urbibus esse salutare: Qui utiles. bus spiritus præconceptus exhalarur . Inde annotatum est quędam oppida minus concuti / quę crebris cuniculis sint cauata. parietes quoq; lateritii ut ferunt minore noxa Quatiuntur . Quin et tuiissimos eē edificiorum fornices asserunt . Qui tamen in hoc nostro recentissimo terrę motu fuerunt maxime intuti infidique . Ego existimo potentissimum aduersus hanc luem esse remedium degere in regionibus ad septentrionem uergentibus maximeq; in his / quę

Climate siue segmento septimo continentur :
 Vbi uel nulli uel rari motus existunt . Vnde
 Poloni Regio Polonorum quos apolloniatas esse cen/
 Apollo/ femus / quę tibi genialis patria est et natalitiū
 niate solum Antistes amplissime / Cum ob alia mul
 ta tum ob hoc præcipue dilaudanda est et clari
 rissimo digna præconio : Quod id malum non
 sentit / quod ob terrę tremorem Terra illa non
 tremit . Vis unum atq; id efficacissimum remedi
 um te doceam aduersus tremorem Terrę ali
 osq; id Genus Casus periculosissimos ? Vis es
 se liber et tutus a tanta uastitate ? Sit tibi ani
 mus contemptor mortis . sit mens impauida
 Animus leti / Quicumq; mortem contempserit metūq;
 extrilid⁹ mortis calcauerit / is non solum Terras motu
 concutiet ruptis Compagibus dehiscere secu
 rus aspiciet : Verum et proprium domicilium
 Voraginibus hauriri chasmateq; sorberi .
 Idem securus spectabit mundum et cuncta mi
 sceri / ut inquit ille Si fractus illabatur orbis
 impaudum ferient ruine . Proinde si uolu
 mus degere securi / si interrito animo ferre Mori
 talia / discamus uincere mortis metum / qui ui
 ctiores Gentium vincit . Qui ut inquit Lu
 cretius /
 Metus Funditus humanam uiram perturbat ab imo
 mortis Omnia suffundens mortis nigrore : nec ullam

TERREMOTV

Esse uoluptatem liquidam puramq; relinquit.
 Hac quoq; Generositate animorum inter p̄cete/
 ras nationes censentur homines tuę nationis
 Maxime Antistes : qui beneficio cęli et soli p̄/
 generantur magna ex parte contemptores mor/
 tis speroresq; periculorum. Nāq; in regioni/
 bus refrigeratis positisq; sub septētrionibus / ut fortes sep̄
 Clarissimi scriptores ostendunt / homines gi/
 gnuntur corporibus grandioribus et sanguine
 copioso / propterea q; ex celo rigenti roscidus
 aer fundens in corpora humorem efficit Am/
 pliores Corporaturas sanguinisq; habundan/
 tiam / Ex quo fit ut imperterriti sint metu mor/
 tis neglecto. habeātq; īgenia celo suo simillima.

Cur autē fortes sint qui loca frigida incolūt
 sicut e contrario timidi in calida regione degē/
 tes / scite et eleganter / ut omnia / docet Aristote/
 les in problematis encycliis scribēs homines in Aristote.
 frigido solo et celo uiuētes suapte natura ītrinse/
 cus cōcalescere / q; a frigore exteriori corpus fiat p̄blema/
 spissius et caro densior. Cuius dēfirate calor in/
 tus collectus auget fortitudinem facitq; spiritus
 ferociores : sicut e diuerso accidit his / qui de/
 gunt in calida regiōe . Nam corpora eorum
 refrigerant̄ ut pote soluta et patētia / Vnde calor
 foras p̄fluere pōt. Inde fit ut meridionales timi/
 dios eē credāt̄ utpote calore naturali destituti:

- Et econtrario Septentrionales Robustiores ut
 pote ui frigoris astrictoria Constipati et conca/
 Galenus lescentes. Sententię Aristorelicę Galenus ma/
 ximus medicorum astipulatur scribens libro
 secundo complexionum corpora in regiõe fri/
 gida esse intrinsecus calidiora et insito calore
 interiora penetrante feruere. Hinc audētiores es/
 se et fortiores / Cum econtrario Erhiopum ca/
 liditas insita foras progrediarur. Nec non Aui/
 Auicēna cēna Galenum secutus scribit / In locis frigidis
 degentes fortiores esse audacięq; maioris / me/
 liusq; Concoquere. Idem auctor est septentrio/
 nales populos non ferme laborare morbo comi/
 Epilepsia riali / Quem gręco uocabulo uocant Epilep/
 siam : Propterea q; sint uitalibus interioribus
 Vegeti / et calor ingenitus insit largus et copio/
 sus / Quod si aliquando ulcera innascentur ocis/
 sime sanescere / propter corporis robur et san/
 guinis bonitatem / Pręterea ex Stratonis phi/
 losophi Decreto calor et frigus per quandam
 Antipari Antiparistasin / ut iam supra docuimus / simul
 stasis. esse non possunt : Sed frigidum calido calidũ
 frigido uicissim cedunt. Quod ut planius fi/
 at et apertius Exemplo res est Instruenda .
 Hieme Hiberno tempore cum super terram frigus est
 putei cali Calor frigori cedens / in íteriora uiscera terre se
 di. confert : Ex quo fit ut per hiemē putei calefiant

TERREMOTV

Et hypogea hoc ē domicilia subterrāea celleq;
 uinarię intepescant. Idem e cōtrario usu uenit p
 Tempus estiuum. Tunc enim frigus calori forti
 secus domināri cedens fugit in abdita abiq; in
 partes terre penitiores. Vnde fit ut aqua puteana
 diebus estiuus sit frigidior / quia nō paritur urri / Estate fri
 usq; natura Cōcordiā. Cū ergo frigus uigeat ac gidi.
 dominet In Regionibus septētrionalibus / calor
 ab exterioribus expulsus ī interiora corpora re/
 conditur. Et ita calidiora efficiuntur / Et ob id e/
 gent largioribus alimētis. Calidi enim uentres /
 Quod et hippocrates archiatus ostēdit / Quo
 melius cōcoquūt eo plus cibi desiderant.

Llud quidē ificiari nō possumus eē ēt ī
 i hominibus robustissimis et fortitudi/
 nis muro uallatis affectionem quandā
 naturalem atq; pauorem / ut uelint nolint ad re / Pauor na
 pērinos fragores / ad subitaria picula / ad morum ruralis .
 terre / ad icrum fulminis inhorrescāt Et colore
 mutentur atq; pallescāt. Sicut Aristippo illi / cy / Exēplū
 renaico philosopho accidit / Qui cum olim na / aristippo
 uigaret Mare uiolentum et undabundum / na /
 uigiumq; quo uecrabatur turbinibus crebriori /
 bus iactaretur / Cepit coloris ac uultus turbatio /
 ne moueri ac pallescere . at ubi feruor ille maris
 deferbuit et malacia ac trā quillitas rediit / acces /
 sit ad Aristippū quidam mollior et delicatior

eodem pariter nauigio uectus : Qui quasi illu-
 dens quid hoc est inquit o philosophe quod tu
 in isto naufragii periculo timuisti palluistiq; / cū
 ego neq; timuerim neq; palluerim . Tunc Ari-
 stippus nebulonem illum responsiōe elegantissi-
 ma remuneratus / non eandem esse causam sibi
 atq; illi respondit / quoniam scilicet is quidem
 esset non magnopere sollicitus pro anima neq;
 simi nebulonis / ipsum autem pro Aristippi ani-
 ma timere debuisse . Hoc exemplo quo etiam
 utitur Diuus Augustinus / satis liquet pertur-
 bationes in hominibus naturales esse non uo-
 luntarias : et motus quosdam inconsultos ui-
 quadam ingenita inferre se se hominibus . Vel-
 lem quidem essemus apathes / et illa tantopere
 Apathia a stoicis celebrata Apathia uigeret in nobis . quā
 nostri impassibilitatem interpretantur . Vellē in
 nobis spectaret Toruira illa naturę dura et in-
 flexibilis : Quā in Diogene et Pirrhone fuisse p̄-
 dicant . Sed nescio quomodo mens corpusq;
 mortalium ad repētinos casus naturaliter ihor-
 rescit ac torpet . et talis affectus ex homine nulla
 Cōniue- sapientia radicitus conuelli potest . Inuiti cōni-
 m⁹ ad ful uemus ad fulgetras / sensim pauescimus ad ro-
 getras nitrua / sternutamentis non sponte concutimur :
 facessat itaq; magniloquentia Stoicorum qui as-
 serunt serenitatem uultus in homine sapiēte nuli

TERREMOTV

la egritudine nullaq; formidine obnubilari. Est enim talis oratio gloriosior plane q̄ uerior: Cum et hi / ut diximus / qui habentur constantissimi Aduersus ictus fortunę fulminantis expalescant et toto corpore intremiscant. Audi rem atrocem et annalibus memorandam: Quę in urbe nostra ob terrificum terrę tremorem nuperissime accidit municipi meo uiro alioqui p̄bo / et opulento. Cui fulco nomen argelatōq; cognomen. Hic cum ex illo diro ac perterricreporum fulcigore factus eēt / ut aiūt / attōirus mēteq; alienata /

Nā lymphaticos similesq; furētibus fieri ab hoc malo Seneca locupletissimus testis affirmat / cepit desipere Cū dispēdio sanitatis. q̄ morb⁹ sensim gliscēs iplicitusq; uiscerib⁹ adeo hoīem demētauit / et ī rārū ipulit furorē / ut die paschalis solēnitatis sacrosācto / cultro sibi gulā secare tēpta / uerit: moxq; cōfestī sese ex superiore eđiū prein / feriora p̄cipitauerit. Ex quo p̄cipitatio mors ē se / cura. Pauor itaq; egit hoīnē ī uesaniā / uesania in furorē / furor ī mortē: nisi lubeat magis credere id biorhanatę mortis genus ex maleuola siderum Biorhanaturus radiatione contigisse: nam si Mars et Sol diametra se radiatione aspexerint in contrariis cō / stituti locis / longa se inuicem radiorum potestate pulsauerit / Ista ī genitura cōiūctio hoīes / ut docet Firmicus matern⁹ / ex altis deiectos locis

miseram laceratione precipitat: aut ex altis deiectis locis graue nescientibus piculū semp̄ affert.

Aec sunt quę sup̄ terremotu / quę gręci
 h σεισμῶν uocāt existimauī summam
 magis libanda esse in hoc libello q̄ late
 explicāda / quę tu Antistes clarissime qualiacūq̄
 sunt boni cōsulas quęso.

Ceterę cū iter cętera dira infortunia / quę prę-
 sagat significatq̄ terremotus / sit maxime for-
 midanda pestilentia / quę plerumq̄ ex ipso ter-
 remotu gigni tradit̄ / nō erit absonū pauca quę-
 dam ānotat̄ ad hęc alteram luem p̄tinentia / quę
 neq̄ inuulgata sunt neq̄ p̄rita / neq̄ aurib⁹ ani-
 misq̄ studiosorū iniucunda ut opinor futura.

Tu modo Antistes optime qua animi alacritate
 priora plegisti / Eadem quęso plegas posteriora.

Estilentia quam et pestilitatem dicunt
 p quę gręco uocabulo λοιμῶσ appellat̄ /
 quę non solum ciuitates exhaurit assi-

Pestilētia diuis funeribus uerum etiam totas nationes iter-
 neciuo genere morbi populatur ac uastat. Vnde
 fiat uarię causę produntur. Nāq̄ alii ex ira dei /
 Alii ex intemperie celi. Quidam ex aere corrup-
 to. Alii ex aquis uitiatis. nōnulli ex noxiis terre
 halitu pestilentiam exoriri autumant. Religio
 sicut terremotū et alia id genus mala mortalib⁹
 irrogata assignat irato numini / Ita et pestilentia

PESTILENTIA

Credit esse telū Dei/quo fontes in fontesq; feriā-
 tur. i libro Regum secūdo euidens est exēplum.
 Quādo scilicet ab ipso opifice rerū ac ultramū/
 dano deo data est optio Trium rerum exitialiū
 Dauidi Regi eidēq; maximo Antistiti et uati /
 Seprē ne ānis famē mallet caritatēq; rei ānona / Optio fa-
 riē/an tribus mensibus hostilem persecutionem / cra clau-
 An tribus diebus pestilentiam. Qui re secum p / di,
 pensa examinataq; elegit ex tribus malis pesti-
 lentiam / dicens melius est ut icidā In manus do-
 mini q̄ in manus hominum. Itaq; immisit deus
 pestilentia triduanam in populum israeliticum
 atq; in terram iudeam late Grassantem: qua cir-
 citer. Lxx. milia uiroz; Triduo perierunt. Mox
 ppitiato deo uis morbi resticta est luesq; Cobi-
 bita. Excellentes philosophi et illustres medici
 ex inclemētia celi hoc ē ex nimietate caloris aut
 frigoris uel humoris uel siccitatis pestilētia gi-
 gni tradiderūt. Sicut enī bona ualitudo corporū
 est quēdā mediocritas / ut Aristoteles Galenusq; Sanitas
 norificāt / ita omnis exuberātia ac excessus cau- mediocri-
 sa morborū ē. Consimiliter ubi moderatio ē in tas.
 calore et frigore in humore et siccitate / Vegetan-
 tur Cūtra salubritate et cōualescūt. Vbi uero q̄p-
 piam horū imodice ac intempāter excessit / Tūc
 uis morborum gliscit: Tunc pestilētia fēda ho-
 mini fēda pecori baccharur et seuit. Hinc est q̄

DE

accolentes loca palustria Et humecta huic malo
 sunt obnoxii. Iridem in locis estuosis degentes
 subinde pestilentiam pariuntur. Cuius etiam calori
 re regelari solent in regionibus pregelidis habi-
 rantes. Sed imprimis calores immodici sunt exi-
 riales atque pestiferi. Vnde solē cognominatum apoli-
 linē putant ωσα πολλυματα ζωα. Τᾱq̄ exa-
 nimantem animalia/et enim exanimat ac peri-
 mit animates/Cū pestē intemperie caloris imit-
 rit. Hinc ē q̄ cū arcu et sagittis fingit simulacrū
 Apollinis/ ut per sagittas radii intelligant. quorū
 iacru nō nūquam pestiferum virus imittit.
 hīc doctrinarū fons Homerus nō minus scite q̄
 decenter Inducit apollinem tela in exercitum
 grecorum emittentem/ quibus non solum homi-
 nes sed etiam pecora periere. Vnde lindii apol-
 λοιμοσ. linem colūt cognomine λοιμοσ. hoc ē pestilen-
 tem. Vt ergo uapor solis imodicus perimit Ani-
 mates et imittit pestilentiam/ ita e contrario Tē-
 peratus eiusdem calor morborum omnium fu-
 ga ē: et sospitatē aiantibus Creditur p̄bere tēpe-
 Alexica/ rie. Vnde Athenienses Apollinē alexicacon ap-
 pellant hoc ē mala repellentem. quo cognomen
 hercules quoque a grecis nominat quasi ma-
 lorum depulsor.

Quibusdam placet Aquas uiriatas et fetore
 corruptas uiolare salubritatē: et parere pestilentiā.

PESTILENTIA

Nam et aquarum mutationem grauē esse docet Maximus peripateticę sectę cōditor Aristoteles. Et Lucretius restatur illo Carmine.

Non ne uides etiam cęli nouitate et aquarum Aque cā
pestilētię
Tērari pcul a patria qcūq; domoq; adueniūt.
Scribit Victruius humores graues et pestilētes erumpē ex pontinis paludib⁹; et ut auctor ē Seneca / aque noxię et pestilentes in penetralibus terrę latent nihil nisi pestiferum in se et corporibus nostris contrarium habentes: quę post mortum terrarū erumpentes haurientes necant ac pestilentiam gignunt.

Vi ex euaporatiōe terrę noxia pestilētia Pestilētia
P. q. riam fieri opinantur/hi nouere ex terra ex exala/
Sēper uapores emanare / de quibus plu- rione.
ra meteorologi progenerari prodiderunt. Et p- oiquis
fecto palā ē terrā nō eē sine spiritu / quē infundit
satis arbutisq; / non aliūde uiuentibus: Quo tot
genera herbarū fructicūq; fouentur. Ne multa:
Platonici autumāt omnes stellas oē cęlū ipsūq;
solē trahere alimētū ex terreno et inter se partiri
Soloq; halitu terrę substērari. hoc enim illis ali- sidera' pas
mētū / hęc esca. hic pastus est: quāuis Aristoteli / sci terre/
ci reclamēt. nō posset autē terra nutrire tā mul- no halitu
ta tam magna / nisi multū illi spiritus alētis sup
pereret: Qui iugiter exhalās ubi noxius ē et pe
stifer pestilētię cā est. Et ab Auicenna dictum est

Eleuari e terra aeris corruptionem. Silius quoq;
in descriptione pestilentie sensit uaporē terrę eē
pestiferum illo uersu /

Atq; ater picea uapor expirabat in ethra.

Amianus Marcellinus ī hanc sentētiā sic refert.
aliqui terraz halitu densiore crassatum aera opi/
nantur necare nōnullos.

Mathematici pestilētiā ut pleraq; alia / ui si/
derum prouenire arbitrant / maximeq; canicu/
le. quorum sententię testimonia poetica subscri/
bunt.

Pestilētia
ex aerē cor
rupto

c Eterum et plurimis et maximis aucto/
ribus placet pestilentiā fieri ex aere cor/
rupto / qui late uitium suum spargit / q
haurientes necat Animātes: nam cum reciproca/
tio spiritus sit in nobis perpetua et cōtinens / cū
sine respiratione euestigio extinguamur / ubi aer
quem perēniter ducimus pestifer est ac pollutus /
neesse est ut intra uitalia pestilens quoq; halitus
inclusus morbos afferat et mortem. Hinc exiit
illud Maronianum.

Corrupto cęli tractu miserandaq; uenit

Arboribusq; satisq; lues et pestifer annus.

Consimiliter Lucretius inquit /

Et cum spirantes mixtas hinc ducimus auras /

Illa quoq; in corpus pariter sorbere neesse ē

Consimili ratione uenit bubus quoq; sepe

PESTILENTIA

Pestiliras etiam pigris halatibus egris.
 Quin etiã Ouidius explicans pestilentia poeti/
 cã sic ait. Ora patët auręq; graues captant hiatu.
 Ob hoc Auicenna longe clarissimus medicorũ
 censet in pestilentia respirationẽ hanelationẽq;
 esse minuẽdã adhibendaq; odoramẽta/qbus cor
 ruptior aer mitigetur. pestilẽtia etiam excitãt uẽ
 ti: quos aera fluentẽ esse diffiniũt/ quos et terre/
 motus causam esse docuimus/ maxime autẽ au/ Venti cã
 stri eã efficiũt/ de qua. Cor. Celsus sic refert. Cũ pestilẽtię
 uero hęc in omni pestilẽtia facienda sint/ tum in
 ea maxime quã austri excitãt. Ouidius quoq;
 ostendit pestilentiam flatu austrino exortam eẽ/
 Cum ait/

Letiferis calidi spirarũt estubus austri.

Aristoteles in problematis tradit flante Au/
 stro corpora effici humida et calida/ et ob id pu/ auster pe
 tredini maxime obnoxia: qui et fedi halitus cã stiferus.
 est. Eodẽ auctore homines grauiore inualidio/
 resq; fiunt spirãtib; austris. minusq; cibi appe/
 tẽres/ Cum e diuerso flãtib; Aquilonib; ani/
 mantes magis esuriãt sintq; corporis robustio/
 ris. Idem ostẽdit quẽadmodũ austri humorem
 Calidum in corporibus progignũt/ quippe qui
 natura calidi sint et humidi/ Vnde et febres ex/
 oriantur. Hippocrates quoq; in Aphorismis qđ hippocra
 et a celso translaturum est. Auster inquit aures he/
 res dẽceter

- berat / sensus tardat / Capitis dolores mouet / al-
 uum soluit totum corpus efficit hebes humidū
 lāquidum. Quin etiam uictruius / ut id quoq;
Victrui non prētereamus / narrat in lesbo oppidum mi-
us. thylenen fuisse magnificenter quidem edifica-
 tum et eleganter / sed positum non prudenter / in
 qua ciuitate cū flabat Auster hoīnes egrotabant
 Cum corus / qui est uentus occidentalis alio no-
 mine dictus Argestes / Tussiebant / cum uero spi-
 rabat Aquilo restituebantur in salubritatem.
- Plinius** Quid non ne et Plinius noster / Cui nihil omisi-
 sum est / breuiter ut omnia Austri naturam uno
 uerbo significauit / sic scribens in secundo . Sa-
 luberrimus omnium uentorum Aquilo / noxius
Aqlo sa / luberrimus omnium uentorum Aquilo / noxius
luberr / Auster / minus esurire eo spirante credūtur Ani-
mus. mantes . Idem uolumine duodeuigesimo auc-
 tor est flante Austro / Quem grēci notum uo-
 cant qui humidus et estuosus est Italię / ſœtus fe-
 mineos cōcipi / sicut e diuerso mares in utero fie-
 ri / si flante Aquilone ineant coeantq; animalia.
 Dixit quidem Plinius quid eueniret flantibus
 Austris et Aquilonibus / Cur autem id fieret ex-
 planare supersedit. Sed causa ē euidens et ab Al-
 berto magno latissime explicata / Qui libro de
Auster gi historia Animalium decimo octauo refert ideo
gnir flante austro feminas cōcipi / quia corpora hu-
Feminas mescunt / Calorq; īgenitus calore Austrino resol-

PESTILENTIA

uirtur atq; uires fiunt imbecillę / e contrario spiran-
 tibus Aquilonibus merito masculi fetus in ute / Aquilo
 ro formantur / propterea q; cum sint frigidi ob / mares
 rurant atq; obstipant meatus corporeos ipsumq;
 corpus spissant expeditiusq; reddunt atq; robu-
 stius : Quo inclusus intrinsecus Calor natura-
 lis uegetatur / sitq; genitura melius digesta ma-
 gisq; idonea ad marium Generationem . Quin
 etiam proditum est a philosophis orięte canicu-
 la Austros moueri / quibus aer solet commura-
 ri . Nemo autem dubitat sidus caniculę In cu-
 ius ore est sirius / esse pestiferum et noxium / ac Sirius in
 persepe facere pestilentia . Quod et nobilis poe / ore cani-
 ta insinuat illis uersibus . culę

Ille sitim morbosq; ferēs mortalibus egris
 Nascitur / et leuo cōtristat lumine cælum.

Inter causas pestilentie est cenosa colluies / Colluui-
 fetorūq; graueolentia / quod et iurisconsulti eui- / es cloaca
 denter ostendunt sic scribentes : nam et cælum pe- / lis
 stilens et ruinas minantur imundicie Cloaca-
 rū / et is riuus ex eodem corrupti aeris fonte pro-
 fluit ac manat / cum odorem non aliud q̄ infectū Pande-
 aera esse prodiderint scriptores longe clarissimi . mos

Hui⁹ aut̄ luis rā dirę tāq; exitialis spēs plures Epide-
 memorāt . Prīa pādemos appellat̄ . Secūda epide mos
 mos . Terria loemodes . uolatrica uelocitate letabi / oe no-
 lis . Duę sūt dictiōes grecorū λοιμωσ και λιμωσ des .

Inrer quas maxima est cognatio atq; affinitas in ipsa scriptione ac pronúciatione maximú uero dissidium in ipso significato: siquidē λιμος significat famem: λοιμος uero pestilentiam. hinc olim altercatio nata apud Athenienses super illo Oraculi uersu.

λιμος
λοιμος

Doriacum uenier limo Comitáte duellum.

Ambigebatur enim utrú λοιμος idest pestiléria significaretur an λιμος idest fames. Quod cum sit Amphibolon atq; flexiloquum / Id homines oraculú retorquebant ad eum intellectum / Qui uidebatur ad ea quę ad presens patiebátur eē accómmodatus. Illud utiq; dignú Annotatu nec ídignú Cognitu ē plerosq; ex cohorte illa poetarum Nobilium prope peculiariter operam ípen/ disse pestilentie numeris poeticis p̄scribēde / taq̄ id argumētum sit spectatissimum / in quo inger/ nii uires neruosq; pro uirili quisq; parte conten/ derent: Namq; ut pręteream Homerú Et gre/ cos poetas / non ne Mantuanus Homerus í ter/ rior georgicon pestilentiam elegantissime expli/ cavit? Quē emularus opinor Silius italicus et ip/ se in quarto decimo punicorum eam pestilentia graphice perscripsit / quę tempore secúdi punici belli í Sicilia Romanos ac pœnos iuxta uexauit afflixitq;. Quã ait a Canibus cepisse / sic. n. íqt. a Canib⁹ Vim primi sensere canes.

Pestiléria
poetarú
materia

Pestiléria
a Canib⁹

PESTILENTIA.

q Va in re sequutus est Homerum sic scri-
bentē ī prima iliados Rhapsodia. οὐρη/
ασ μεν πρωτομ επι οχετο και κυμασ

αργυσσ.

Pelign⁹ quoq; uates ī septimo metamorpho/
seos luē id genus pestiferam enarrat tam copio/
se tam decenter tam ingeniose / ac tanta cum p/
spicuitate / ut ante oculos posita totius rei ima/
go quodammodo esse uideatur. Necnon Luca/
nus in quinto pharsalię summam ac uelut ali/
ud agens atq; in trāscurſu id genus descriptiōis
libauit. Quin etiam Seneca in Tragedia quę ī/
scribitur Oedipus / funestam pestem stilo Tragi/
co exequutus est. in qua terram tumulis defuis/
se miseranter dolenterq; conqueritur. Verum in/
ter omnes Lucretius diuino quodam furore in/
stinctus libros de rerum natura luculentos hac
ueluri Appendice conclusit / Nouissimaq; expo/
sitione perpoliuit / Pestilentiam rem haud dubie
infelicem summa cum felicitate describens. quę
in Bello peloponesiaco Atheniensium ciuitatē ī / Pestilētia
ternecio genere morbi ē depopulata / uastauitq; a Lucre/
uias exhausit ciuibus urbem: super qua non pi/
tio scri/
gebit prolyxius paulo sermocinari. Quando pra.
maxime ea illustrata est preçonio Thucydidis /
Quem gręcum Salustium nō in scite nuncupa / Thucidi
des

ueris . Siquidem is miseranter lachrymose infir-
gniter multaq; cum luce eam uastitatem explica-
uit / cui utiq; credi conuenit utpote historica fi-
de rem sui Temporis scribenti / quam et ipse pas-
sus est. et alios patientes inuitus .

Descrip-
tio pesti-
lentie

Um obseruatum sit fere pestilēriam ut
auctor est Plinius a meridianis partib;
Proserpere / pestilitas hęc et tanti mali
Clades ueniens ex Ethiopia mox in Egyptum
Libyamq; descendens Tandem atticam inuasit
incubuitq; ciuitati athenarū Tam atrociter tā-
raq; uiolentia ut nusquam tantum funerum exi-
steret / et cum sepe uehementior uis morbi q̄ me-
dicina sit Tūc medici omnes atq; medicamenta
morbo grassanti succubuere . imo plurimi me-
dentiū extinguebantur . Curatio omnis irrita /
uota in cassum suscepta . preçationes auribus
Deorum surdis frustra ingerebantur . Primum
omnium capita feruore incensa / oculi suffusione
rubentes / lingua manans cruore / aures Tinnitu
sonore / Vultus Toruus / crebra suspiria / Ea; q;
cum graueolentia Dein sternutatio Raucitasq;
existebat / Mox Tussis anhela pectus atq; preç-
cordia concutiebat / singultus quoq; in quibus-
dā cito desinens quosdā diuinius torquens . Cor-
pora forisec; subrubicūda ulceribusq; seçdata / in-
trinsecus ita exestuabāt ut uelamēta uel tenuis-

PESTILENTIA

suma tolerare non possent. iucundissimum erat i
gelidam aquam seipsos nudatos immergere. mul
ti estus impatientes et sitis in pureos semet pre
cipitarunt. Ad hec accedebant inquiete continen
teque uigilie / quas Plinius noster iter mala uni / **Vigilie i**
uersi corporis plerisque esse aumat. Dira hec lu / **ter mor**
es intra septimum aut nonum diem homines co bos .

ficiebat et Ardore urente uitalia populabatur .
nonnulli in genitalibus extremisque manibus ac
pedibus uim morbi prorumpente cruciabiliter
sensere : Itaque quidam cum membrorum illoru
iactura atque dispendio liberati / Quidam etiam
amissis oculis in misero cecitatis exitio supersti
tes uixere . Illud cum primis mirabile nec minus
miserabile / quod quosdam ex huiusce reterime pe
stiliratis uiolentia cepit obliuio rerum omnium

Quidam obliti sunt necessarios / et quod acer / **Obliuio**
bius est se ipsos. Quod et Lucretius qui ex race / **ex ui pe**
mis Thucydidis uindemiam sibi facit et ex il / **stilerie** .
lius filis telam texit / elegantissime demonstrat
Cum ait .

Atque etiam quosdam cepere obliuia reru

Cunctarum neque se possent cognoscere ut ipsi.

Alenus quoque in libro de accidenti et Galenus
g morbo huiusce rei commemorat His
Verbis / Thucidides in quodam suo

DE

libro dixit q̄ ex pestilentia pluribus hominib⁹
 tanta fuit obliuio ut cognatos et amicos tra/
 derent obliuioni et etiam semet ipsos.

Item ī libro de uirtutibus naturalibus sic refert
 Thucydides ait multis contigisse ī pestilentia ut
 cognatos et semet ipsos ignorarent. Huic tam
 diro malo nullum salutare remedium excogita/
 ri poterat. Nam quod uni profuerat hoc aliis er/
 rat exitio. Cateruatim dabant stragem passimq̄
 iacebant Cadauera hominum insepulta / Que
 neq̄ alires neq̄ bestiē atringerent. Quod si que
 gustarunt ilico periire. Illud im primis magno/
 pere miserandum atq̄ erumnabile in tanta cla/
 de conspectum est. Quod ubi quisq̄ se morbo
 uidebat implicitum Consciuis langoris proti/
 nus salutem desperabat / et deficiens animo mei

Cōragio pestilētiē sto cum corde iacebat. Pestilentia auctore Ari/
 stotele præcipue inuadit eos qui ad pestilentes

Cacexia. homines propius accesserint / et contagia mor/
 bi serpunt in proximos et maxime in eos / qui
 Cacexia idest malo corporis habitu sint. fit au/
 tem ut morbo cubantis ueluti quodam fomi/
 te succendente uitium illud protinus exulter

Liuius atq̄ ī aliis cōcipiatur. Hic Liui⁹ libro historiarū
 xxv. sic enarrat. Postea curatio ip̄a Et cōtact⁹ e/
 groꝝ uulgabat morbos / ut aut neglecti desertiq̄

PESTILENTIA.

qui incidissent morentur / aut assidentes curan-
 tesq; eadē uis morbi repletos secū traheret / quo-
 tidianaq; funera et mors ob omniū oculos eēt /
 et undiq; dies noctesq; ploratus audirētur. Hoc
 idem in hoc diro exitio Græcorum contigit ut
 instar ouium morentur contagione inuulgati
 morbi ac tabe / dum officii causa assident mini-
 strantq; languētibus / atq; ita ex aliis alios auidi
 contagia morbi occupare non cessabant / et fu-
 nera funeribus cumulabantur. sicut enim gāgre-
 na serpit In corpore / Ita contagio serpebat in ci-
 uitate. obseruatū est illud / neminē fere bis eodē Pestilen-
 genere morbi correptū. Itaq; qui semel impliciti-
 pestilitate euaserant / hi præcipue laborātes mo-
 rientesq; miserabantur de se ipsis securi / spē in po-
 stery p̄sumētes / tāq; alio morbo absūmi nō pos-
 sent / unde beati ob hoc ipsum censebantur. Té-
 pla deorū cadaueribus referta uisebāt. multi ali-
 orum rogos occupantes ī his mortuos suos col-
 locabāt. quod luculenter exequitur Lucretius
 scribens.

Omnia deniq; sancta deorum delubra repleat
 Corporibus mors exanimis / cōstrataq; passim
 Cuncta cadaueribus celestū templa manebant.
 Nāq; suos consanguineos aliena rogorum
 Insuper extructa ingenti clamore locabant.

Hęc est illa pestilentia quę arheniensium ui-

res uehementer attriuit flore iuuentutis extrin/
cto. propter quã populus Atheniensis factus est
infestior Pericli Olympio/eiq; rã atrocem cala/
Pericli i/ miratẽ referebat acceptam / tãq̃ ipse auctor fuisset
putata pe ut ex agris oēs í urbẽ cõmigrarẽt et ex ea collu/
stilentia. uiõe uis morbi cõflata glisceĩ cepisset / qđ et plu/
tarchus memorat. Inter causas pestilẽtiẽ ut cõpe
Muratio rior ẽ penuria alimẽtoꝝ uictusq; mutatio / quod
uictus cã Cęsar dictator in cõmẽtariis belli ciuilib euidẽ/
pest. ter ostẽdit scribẽs Massiliẽses graui pestilẽtia cõ
flictatos eẽ ex uictus mutatiõẽ: nã cum adducti
essent ad summã rei ãnonariẽ inopiam í diurina
obsidiõẽ alebãt oēs panico ueteri ordeoq; cor/
rupto .

Eterrũ cũ pleriq; morbi sint irremedia/
biles citraq; curatiõem / í hoc porissimũ
genere pestilẽtia esse creditur / tãq̃ id sit
malum nõ solum mortiferum sed etiam insana/
bile . attamẽ cum í multis spõte cessauerit / plu/
resq; cõualescãt / e re litteraria futurum cẽsemus /
tradere Quẽdã remedia / que si nõ omnib⁹ / mul
tis tamẽ possint esse salutaria / euicẽdi enim sunt
quamuis pestiferi morbi et exquisitis remediis
propulsandi : Quãq̃ differãt pro natura locorũ
Nõ eadẽ genera medicinẽ . et aliud sit opus í Italia / aliud
oib⁹ opi / í gallia / aliud í germania / Quãuis nõ eadẽ auxi/
tulari. lia oĩbus etiã í similibus morbis queãt opitulari

PESTILENTIA

propter multiformes uariasque corporum constitutiones. Quas greci κρασιος / nostri recētiore medi /
ci cōplexiōes appellāt. crafis cō /
plexio.

Remedia.

Imprimis salutare Remedium ē fru /
galitas atque sobrietas. Plinius noster in /
quit utilissimam eē in cibus temperatiā.
et Aesclepiades iter cōia morborum au /
xilia p̄fessus ē saluberrimam eē abstinentiam mo /
do cibi alias uini. hęc autem remedia sibi quis /
que p̄stare potest. Orarius quoque salutariferi medici /
uice ira p̄clamar. Frugali /
ras.
Orarius.

Aspice nūc tenuis uictus que quātaque secum /
Afferat / imprimis ualeas bene.

Ferūt Socratem rāta fuisse temperatiā / ut oīa /
fere uite sue tēpora ualitudine inoffensa uixerit /
qui in illius etiā pestilētię uastitate / quā paulo an /
te memorauim⁹ / dicit rāta moderatiōe usus eē /
ut ab oī uoluptatū labe cauerit et salubritatē cor /
poris retinuerit / ut nequaquā fuerit cōmūi omniū /
Cladi obnoxius. Idem utpote frugalitatis ser /
uātissimus dicere solebat se bibere atque esse ut ui /
ueret / cum multi Gulonēs et uentricolę / quorū /
deus uenter est / propterea uiuere uelint ut edant /
et bibāt. Marcus Tullius non minus salubriter /
quā decēter prodidit ualitudinē bonam cōseruari /
cōtinētia in oī uictu: et p̄mittēdis uoluptatib⁹.

Aesclepias
des.

Frugali /
ras.

Orarius.

Scitū So
craticę

frugalita
ris.

Gulonēs

Et profecto nihil sic sensuū acumen operatur/ut
 Io. Chri/ auctor ē Ioānes chrysoſtomus/nihil sic egritu/
 ſoſtom⁹ dinē fugat/sicut moderata refectio . ſufficientia
 quippe cum nutrimēto et ſoſpitem ſimul pro/
 creat et uoluptatem.abūdantia uero morbū fa/
 cit / et moleſtias ingerit / Etegritudinē generat.
 Nōne et Diuus Hieronymus non minus cor/
 Hierony porum q̄ animoꝝ medicus ſalutaris ꝓdidit mor/
 mus. bos ſaturitate nimia cōcitari? Cuius ꝓconiū il/
 lud in decretis Canonicis eſt inuulgatum / quo
 Dietę i deſt tenuiſſimi uictus et ſimplicis menſę
 celebratur utilitas. ſic enim ſquit. legimus quos/
 dam morbo articulari et podagrę humoribus la/
 borantes ꝓſcriptione bonorū ad ſimplicē mē/
 Simplex uictus ſa ſam et pauperes cibos redactos cōualuiſſe. Plini/
 luberri/ us quoq; tradit ſimplicem cibū eſſe homini uti/
 mus . liſſimum. Veꝝ non ſatis eſt uiuere frugaliter et
 parce / niſi etiam alimēris innocētioribus ueſca/
 Cacochy mur : Abſtineamusq; a cacochnis et cacochy/
 ma . lis / ſic enim cibaria mali ſucci noxiq; humoris
 Cacochy appellitant / a quibus ꝓꝓcipue abſtinendum eē
 la . ꝓcipit Maximus medicorum Galenus . qui li/
 bro περι τροφωꝝ i deſt de alimēris Secūdo cō/
 ſulens tempādum a cibariis cacochnis docet
 quēadmodū ea et ſi ſint cōcoctiōis facilioris ita/
 men in uenis noxium humorem collectum diu
 delireſcere: Qui mox putreſcens erūpat in peſſi/

PESTILENTIA

ma genera morborum .Idem in libro de febribus
 asserit in hominibus sanis causas egritudi-
 num esse / ut urar uocabulo medicorum dietas
 malas / Idem in libro de cacochymia tradit pe-
 stilentiam prouenisse ex alimentis cacochymis / Ex caco-
 quibus imperigo et scabies et lepra in corporibus chymis
 proserpere ceperint / nec non ulcera multifaria fo- pestilētia
 ras proruperint / ut sunt herpete / Carbūculi / pha-
 ge deneg / phlegmones aliaq; id genus pernicio-
 sa . Vulgo quoq; dici solet et credi ex rei frumēt-
 tate caritate pestilētiā gigni / propterea q; ege-
 stosi et inopes alimentis frugum absumptis Ci-
 baria quēdam obscena passu atq; Cacochyma
 fame urgente comesse coguntur / herbisq; et radi-
 cibus uesci / Ex quibus noxii humores maliq;
 succi uisceribus impliciti mox in oē genus mor-
 borum erumpunt / et imprimis pestilētiā gi-
 gnunt . Remediū quoq; pestilentie est soli celiq;
 mutatio / Quod nō solum hominibus sed et bru- Mutatio
 tis animantibus mire auxiliat . Columella scribēs loci salu-
 de pecoris ouili medicina / mutandę inquit sunt bris .
 regiones / quod in oībus morbis ac pestibus fieri
 debere cēsemus . Idem inter remedia quę pestilē-
 tię adhibenda esse prescribit Cum primis monet
 murādū celi statū / et in plures partes distributo
 grege longinquas regiones eē perendas : atq; ita
 segregandos a sanis morbosos / ne quis interue-

niat qui contagione ceteros labefaciat / adeoq;
 efficax hoc remedium existimatur / ut non solū
 corporibus egrotis medeatur / sed etiam animis
 languentibus suppetias præstet salutare. hinc in
 Decretis Canonicis scriptum est / Valer iterdum
 cōuersis pro salute animę mutatio loci. Plerūq;
 enim dum muratur locus mutat mētis affect⁹.

Religio i et Religio/nā sicut ut ante docuimus /
 pmedela Ex ira dei pestilens lues oriri creditur /

Ita credibile est eandem propitiato deo posse se-
 dari . hoc remedio usi sunt ueteres Romani / q;
 ūgenti olim exorta pestilentia urente urbem atq;
 Esculapi agros Esculapium ab Epidauro Romā accer-
 us sendum euocandumq; censuerunt / quasi medi-
 Salutifer cum deum / qui sub specie anguis in urbem cō-
 migrans aduentu suo rempestatē illam / qua Ro-
 mana ciuitas triēnio continenti uexata fuerat / e-
 uestigio dispulit / Et ut inquit Ouidius finē lu-
 cribus imposuit uenitq; salutifer urbi. iidem cū
 sepe graui pestilentia conflictarentur / nec uis
 morbi rabifici ullis humanis præsiidiis leuaretur
 Cōuertebantur ad opem diuinam atq; celestis
 irę placamina : Inter quę ludi maxime scenici ī-
 stituri dicuntur. Et pfecto primigenii illi prisci q;
 Romani religione atq; una deorum cultura oēs
 gentes nationesq; superūt.

PESTILENTIA

Hippocrates ille Archiatros et ut uerius di-
 xerim / medicorum deus pestilentiam ex illyri-
 co peoniaq; ad grecos uenientem hoc remedio
 cohibuit / atq; hac curatione sedauit. nam iussit p-
 totam ciuitatem accendi ignes floribus corona-
 mērisq; odoratissimis fragrātes Vnguētisq; sua-
 ueolentiam spirantibus pfusos: ut ita purior sin-
 cerior salubrior aer a spirantibus susum subdu-
 ceretur. huiusce rei meminit Galenus in libro
 de Theriace. Vbi id quoq; cōmemorat / quod
 aer pestifer ex respiratione haustus est hominib⁹
 uelut deleterion hoc est uenenum. Plini⁹ quoq;
 transeunter hoc attigit / Cuius uerba ex libro
 xxxvi. subscribere operepretiū ē / que sunt hec /
 Est et ipsis ignibus medica uis. pestilentie que
 solis obscuracione contrahitur / ignis suffitu mul-
 tiformiter auxiliari certum est. Empedocles et
 Hippocrates id demonstrauere diuersis locis.
 Idem Hippocrates altera quoq; medela seruauit
 multa oppida grecorum a pestilentia / obstructis
 uidelicet pestilentibus fenestris / ianuisq; p mu-
 tatis. atq; imisso nouis fenestris Aquilone / que
 uetorū saluberrimū autumāt. Grecia ob hoc me-
 ritū tā pcellēs honores illos hippocrati decreuit /
 quos Herculi olī decreuerat. Cōsimiliter Varro M. Var-
 Terēti⁹ ille undecūq; doctissim⁹ / cū ī isula corcy ro.
 ra oēs fer dom⁹ repletē eēt egrotis ac funerib⁹ /

Medicīa
 Hippo-
 cratis.

DE

obstruens fenestras hostiaq; permutans / nec non
saluberrimum uentum Aquilonem nouis paté/
factis fenestris imittés / familiã et Comites suos
omnes reduxit incolumes .

Cribit idem Plinius folia lauri olfactu
ualere aduersus pestiléntię contagia / tã/
toq; magis / si et urantur : hinc olim Cõ/
modus Romanus Imperator cum ingens pesti/
cõtra pe/ létia Italiam uniuersam occupasset / inq; Roma/
stiléntiam nam ciuitatem uehementius Grassaretur / Lau/
Exéplú rérú secessisse traditur : Vbi Laureta p multa ui/
cõmodi. sebantur . Siquidem periti medicinę afferebant
Imp. plurimum pollere odores laurorú amcénãq; opa
citaté ad propulsandam aeris cõragioné . Pleriq;
unguétis suauissimis nares opplebant suffituq;
et odoramétis assidue utebantur / tãq; meatus sen
suum illis odoribus occupati neq; admittát aera
Tabificú Et si admiserint / tamen eum maiore
quasi ui longe exuperari . ut auctor est Herodia/
nus . huius pestilentię mentio quoq; fit a Gale/
no í libris de potestate simplicium pharmacor; .

Apollonius ille Tyaneus Pirthagoricus phi/
losophus / Quo nihil sanctius / nihil uenerabilius
nihil diuinius ethnici Crediderút : qué mortuis
uitam reddidisse et multa perinde ac deum mira
cula fecisse cõmemorant / ephesios olim pestilen/
tia laborátes hoc ueluti alexipharmaco liberauit

PESTILENTIA

Vocatis in concionem ephesiis ostendit in theatro senem quēdam sentrū squalentēq; ac pānosū Iubens ut lapidibus illum insectarentur / qui lapidare hominē tāto studio ceperunt / ut breui tempusculo magno lapidū cumulo cooptus obrueret. Paulo mox lapides auferri iussit / ut quid interemissent agnoscerēt. Quo ut p̄ceperat facto ille quidē quem se saxis obruisse crediderāt nusq; cōparuit / canis autē p̄ homine cōspectus est uasta atq; enormi magnitudine / spumam ab ore euomēs. Et hęc fuit expiatio qua ephesios Apollonius expiavit lueq; tabifica liberauit. Creditū est senem illum fuisse cacodemonē pestilētię cōciliatorem / uel potius ipsum monstrū morbūq; portērosum.

Canis p̄ homine.

Hercules ille lustrator orbis Domitorq; ferarum / Cui ob admirationem uirtutis diuinos honores gręci decreuerūt / olim heleos a pestilentia liberauit obstruēs obrurāsq; euaporatiōes / quę e terra pestifere emanabant. quem gręcia alexicacon cognomento colit quasi opirulatorem ac malorum depulsorem.

Hercules Alexicacon.

Democritus Abderites ille Gelasinus cognominatus / cui cuncta mortalium negocia Rident / Municipes suos abderitas quondam a pestilentia liberasse fertur sciētię medicamēto. Tanta est doctrinarū uis tantaq; occasio.

Demo / lasinus.

Empedo Cōsimiliter Empedoclē Agrigētīnū qui ex cō/
 cles. cordia atq; discordia dicebat cūcta cōstare/Sele/
 nūcios Sicilię populos. pestilētia piclirātes exor/
 ta ex ppinqui fluminis fetore ac graueolentia li/
 berasse tradūr: qui aquas salubres in aquas illas
 fluuiales pestilētes imisit infuditq; ex eaq; mi/
 xtura factū ē ut aque uiriosę dulcescerēt fierētq;
 innocētiores: atq; ira sedara pestilētia selenūcii
 tanti benefici memores Empedocli perinde ac
 deo diuinos honores decreuerūt/ Qui etiam dei
 mōstrauit auxiliari pestilētię ignis quoq; suffi/
 tu/ ut pliniana auctoritate Docuim⁹. Scribit di/
 uis Augustinus/ ut id quoq; attingā/ olim locu/
 stas; nubē inestimabilē in mare decidisse / quib⁹
 mortuis redditisq; littoribus / atq; hinc aere cor/
 rupto rātā exortā esse pestilētiām / ut ī Africa in
 solo regno Masinissę octingenta milia hominū
 perierint. Tūc uticę ex triginta milibus uiroꝝ
 decem rātū hoīnes supstites uixisse cōfirmat.
 Verū anteq̄ disertatio Ista cludat / nefas esse arbi/
 tror preterire remedia illa aduersus pestilentiam
 cōmunia / que a medicis et īprimis a Cor. Celso
 cōmemorant / oportet ī pestilētia peregrinari ge/
 stari / ambulare sub dio ante estū leniter uitare fa/
 tigationē / cruditatē / frigus / calorem libinē. Item
 uitādum est balneū. sudor / meridianus somnus /
 Tunc cibus semel die cōmodius assumitur īsu /

Capitulum
de pestilentia

de pestilentia
de Africa

de pestilentia
de Africa

per etiam modicus ne crudiratem moueat.

Aurumat Plinius senes minime sentire pesti- Senes nō
lentiā. quod qdē ī uniuerſum et ut dici ſolet pla ſentire pe
rice/ueridico oraculo dictū ē/nō ut ad amuſſim ſtilentiā.
reuoceſ. Sicut cū dicim⁹ mille naues iſſe ad Tro/
iā numerus millenarius nō fuit exactus/et cētū/
uirale eē iudiciū Romę. ſic ergo loquutus ē Pli/
nius ut itelligi uellet id quod crebro et magna
ex pte fit. ut ſcilicet ſenes peſtilētia nō iſeſtentur.
ſunt enī frigētis nature/que uix ui peſtiferi mor/
bi calorifica atq; feruēte regelari pōt. Iridē Hip/
pocrates dicit id quod frequēter fieri ſolet nō id
quod rarenter accidit. Interdum enim cōtingit
ut ſenes quoq; peſtilentia moriantur/ſicut cōti/
git Furio Camillo/quē ſenio longo cōfectū exa/ Camill⁹
taq; Etate exticrū eē peſtilētia Liuius Plutar/ mortuus
chusq; notificant. peſtilētia

Galenus Alexipharmacū aduerſus peſtilētiā
efficaciſſimū eē dīmōſtrat theriacen/que iſtar pur Theriace
gatorii ignis emūdet eos et expurget/q peſtilētię
graſſantis rēporib⁹ eius potiōe recreent muniā/
turq; aduerſus uiolētiā peſtilētē/ ut nullaten⁹ ab
hoc malo tētari queāt. Palladius uinū ſalutarē cō Vinū cō
tra peſtilētiā qd et ſtomacho pſit/ſic fieri iubz. In tra peſti/
optimi muſti metreta una āteq; ferueat abſinthii lentiā.
tūſi octo uncias līreo iuolutas dimittis/exacris
xl. dieb⁹ curabis auferi/id uinū lagenis cōdis et
uteris.

ANNOTATIONES GALENI

d
 E Terremotu et pestilētia hacrenus dir-
 ctū sit. nunc quoniam Galeni frequens
 mētio facta est. nō erit alienum quēdā
 subtexere. quę partim mendosa partim obscura
 in libris nobilissimi medicorū dep̄hensa corrigē-
 et illustrare fuerit operepretium / ut ita studiosis
 tāti scriptoris quodam quasi adminiculū p̄bea-
 mus / sitq; id uelut huius opusculi auctariū. Hęc
 autē tāq; apud aures eruditiores compendiarā in-
 terpretatione percurrā nullo seruato ordine / nec
 enim historia scribitur / sed indigeste et indistin-
 cte Annotamenta ista cōdidimus / prout ex me-
 morie p̄ōptuario res queq; deprompta sese of-
 ferebat. Et ne morosior sit prologus q̄ interpreta-
 tio hinc ordiemur.

Crasis
 cōplexio
 Cōstitu-
 tio.

g
 Alenus in micro techni bona inqt Cra-
 sis hoc ē cōstitutio / ut dicei didicimus
 A maioribus nostris / siue cōplexio cor-
 poris / ut corrigimur a recētioribus medicis / ea ē
 ut regula polyclēti. Itē ī libro de optima Cōpo-
 sitione corporis / Corpus īquit bene cōpositū ta-
 le est qualis polyclēti regula existere dicebat. Itē
 in primo cōplexionū laudat regulam polyclēti
 Quāuis in codicibus impressis fere semper poly-
 cretus legatur. Queri solet a studiosis quę sit ista
 regula Polyclēti / Cuius rā frequens mentio est
 apud Galenū. medici recētiores non pag; multi

Regula
 polyclēti.

ANNOTATIONES GALENI

opinantē polycletū fuisse medicū seculo prisco / q̄
quādā quasi regulā legēq; posteritati tradiderit /
ad quā perinde ac scopon et signū dirigenda eēt
cōplexio corporū ac uita uictusq; mortaliū. Ta-
le autē interp̄ramentum q̄ ridiculum sit et nuga-
torium nemo nō bene litteratus agnoscit. Sed
omissa aliena insectatiōe / quod semp a moribus
meis et libellis lōge abfuit / institutū propositū
candido stilo exequamur .

Polyclerus sicyonius iter statuarios siue signi / Signifex
fices nobilitatus fecit statuā Aeneā adeo absolu polycle /
rā cōsumatāq; ut artifices id simulacrū Cano / tus .
na appellauerint liniamēta artis ex eo petentes /
Velut a lege quadā: Canon enim gr̄ce regula ē. Canon
auctor Plinius in. xxxiiii. hinc Galenus scitissi / polycleri
me exigit dilaudatq; cōplexionē siue constitu- /
tionem corporis Ex omni parte perfectā: sicuti
erat Canon polycleri. Quo ueluti Archerypo et
lege ac regula usi sunt posterī artifices statuarū:
Fuerat autem fidi interpretis officiū nō aliter in- /
terpretari / q̄ ut gr̄eco uocabulo canon polycleri
diceret: qui dū uoluit p̄ Canone polycleri regu- /
lā dicere / discessit a regula et lege bene iterp̄rādi.

IN libro de sequela animę ad corpus. In ab- /
ditis inq; imprudētes multi / Tales arhenis pau-
ci. locū mēdosum sic emēda. In abderitis ipru- / Abderitę
dētes multi: Nāq; abderitę populi sunt Thracię Stolidi

stolidi et insipientes seculo prisco iudicati. Quod et Vicruuius docet i septimo /a quo dictu e i uideam? ne apaturii scena efficiat et nos alabados aut abderitas /hoc e fatuos et insipientes ac meris excordes. hinc epigramatista significare uolens brutu insensatum et neuo stoliditatis ifectru decenter inquit /abderitanę pectora plebis habes.

Quinetia. M. Tullius quadā ad atticū epistola taxās cōsiliū Pōpeii rāq̄ insipiēs et icōsulrū mordaciter dixit / Id est αβΔΗΡΙΤΙΚΟΥ / ueluti uox p / **Abderiti** uerbialis sit abderiticon p fatuo iprouido et in / **con.** sulso .ad hęc cū Democritus ille magnus mirāndusq; philosophus fuerit abderites / Gēirusq; sit sapientissimus i patria insipientiū / merito et scite dixit Satyrographus i ipsius Democriti laudē / cuius prudētia mōstrat summos posse uiros et magna exēpla daturōs ueruecū i patria crassoq; sub aere nasci. nō lōge dissimile ē illud Apuleianum.

Sapiēs a / ex apologetico / apđ socordissimos scyrhas Anapud insi / charsis sapiēs natus ē. Apud Atheniēses Caros pientes / melecides fatuus.

In sexto de interioribus sic scriptū ē / Quēdā uidi ministrū regis cuius officiū erat Tyrū cape quodā tēpore morsum a tyro fuisse: Quē iussi ryriacā accipe / qua sumpra factus ē boni coloris / q mutatus fuerat i prasinū : Itē in tertio / animalia frigidiora p hyemē pp aeris frigiditatem ueluti

ANNOTATIONES GALENI.

mortua p̄manēt / similiter Tyri q̄ si manibus ca-
 p̄ant̄ minime mordēt. Itē ī estare uidem⁹ Ty-
 ros et maxie ī canicularib⁹ diebus rabiosos. hoc
 potissimū ī loco corrigēdus ē error publicus opi Error pu-
 natiū Tyrū dici specialiter aīal quodā / cui⁹ mor blicus de
 sus sint uenenati / a quo tyriaca quoq; noīata sit. Tyro.
 Quoq; opinionē refellere īterest uite / cū ad rē me
 dicā maxie p̄tineat. tyrus / quatenus loquimur
 de aīali nec gr̄ca nec latina dictio ē. uerū φηρ a φηρ.
 gr̄cis generali uocabulo fera / και τα φηρια fera φηρια.
 noīant̄ et bestie: quo noīe ut īqt Suidas ea ma-
 xime significant / quē morsu nocēt / ut sunt ui-
 perē / serpētes et phalangia. sic enim uocāt arane-
 os quosdā / quorū morsus est asperrimus. Gale Phalágia
 nus p̄pe peculiariter appellatiōe φηρωῦ uipas ui-
 det̄ accipe / Vnde et theriace nūcupata / sic enī et Theriaco
 scribēdū et p̄nūciādū ē. nec nō φηρ hoc ē thei Vnde.
 res nō tyri legēdū. est aut̄ theriace nobile illud ac
 celebratū medicamētū ex eo dicta / quod medet̄
 morſibus τωμ φηρωῦ. i. uiparū. auxiliaturq; cō-
 tra uenena bestiā. uel qđ ex carnibus φηρωῦ. i.
 uiparū cōficit̄. Quod et ip̄e Galenus euidenter
 ostēdit Docēs theriaces cōpositionē. Si qđē a ca-
 pite et a cauda φηρ. i. uipē q̄terni digiti āputāt̄ /
 mēbrana derrahit̄ / et una cū adipe ītestia quoq;
 eximunt̄: reliquū corpus ī aqua dulci cū sale et
 anetho coqt̄: mox p̄ae similaginis purgatissime

edmixto in umbra seruantur: fiuntq; Trochisci
 medico effectu ad plura malorum genera mirabiles. Estq; hoc pharmacū ut greci uocitant αλεξίτηριον σωτηριον και αλεξικακον. i. auxiliatorum salutare atq; malorum discussorium. Plinius noster nec id omisit: quid enim illi omissum est?

Trochi / Qui quos Galenus ceteriq; medici Trochiscos sci pastilli uocant ipse pastillos appellat / Cuius uerba ex libro underrigesimo subiiciam que sunt hec. Fiunt et ex Vipera pastilli / Qui Theriaci uocantur quaternis digitis utrinq; Amputatis / exēprisq; interaneis et liuore spine adherente / reliquo corpore i patina ex aqua et anetho discocto / spinisq; exemptis et addita similagine / atq; sic in umbra siccaris pastillis: quibus ad multa medicamenta utuntur: idem alibi tradit quosdam uiperis uti i cibis quas quatuor digitorū mensura utrinq; p̄cisa exemptisq; interaneis discoquūt in aqua aut oleo sale et Anetho. Antonius musa augusti Cesaris medicus cum incidisset insanabilia ulcera Viperas edendas dabat / miraq; celeritate p̄sanabat. Quoniā autē diximus a grecis p̄cipueq; a Galeno pharman salutare crebro nominari alexiterion / sic quoq; e diuerso ab eodē sepiissime dicit̄ Deleterion hoc ē Διλητηριον / quod p̄neciale ē atq; mortiferū: quale grecis quoq; uocib; ut docet Iulius pollux appellat̄ ολεθριον και θαιμασιμον.

Antoni⁹ musa.
Deleterion.
Iul⁹ pol⁹ lux.

PESTILENTIA.

Libro tertio de Alimentis inscitissime
 peccat interpretes / qui dum uerbū ex uer-
 bo conatur exprimere / et uerba obscu-
 rauit et sensum . Quodq; uno uocabulo . latino
 planissime atq; elegātissime dici poterat / Id im-
 plicauit in sulso barbaricoq; interpretamento . sic
 enim ait . In selachiis mollem carnem habēt stu-
 por et turtur . Irē mox paulo / maxse hoc existit
 in stuporibus ut duriores sint in mediis partib⁹ .
 Quod genus pisciū Galenus ceteriq; gręci scrip-
 tores appellant μαρκη / id interpretes inepte nimis Narce
 uertit in stuporē / propterea q; gręce μαρκη dicitur
 stupor . Vnde narcotica dicta medicamēta / Qui-
 bus urimur in sectione mēbrorum quasi stupo / Narcoti-
 rem inducentibus / ut citra sensum cruciatus fiat ca .
 sectio . Sed si latine loqui uoluisset torpedinē di-
 cere debuerat . Namq; a Plinio nostro et ceteris
 Torpedo nominatur hic piscis / Cuius est pecu- Torpedo
 liaris illa potentia / ut si uirga tāgat etiam procul narce .
 et e longinquo lacertos quāuis p̄ualidos Tor-
 pescere faciat . Et pedes quālibet ad cursum uelo-
 ces alligare tradatur : aura uidelicet quadam sui
 corporis et odore hunc torporem afferēte . Quin
 etiā pisces torpedini adnatantes obtorpescunt /
 quos illa mox corripit . Cui⁹ ięcori teneritas nul-
 la p̄fert . Pręterea cū apud gręcos τρυγων turtur Trygon
 uocet / interpret̄s τρυγωνα uertit ī turturē . ego pa-
 pastinaca

stinacā dixissē sequutus Plinium / qui sic scri-
bit in nono. Sed nullū usq̄ execrabilius q̄ radius
sup caudā emīnēs Trygonis quā nostri pastina-
cam appellāt: qui arbores ī fixus radici necat / ar-
ma ut Telum pforat. Idem ī. xxxii. refert nihil
in mari uenenatius esse pastinaca. Hinc letalis et
mortifera dicit̄ scire ab Ausonio scribēre / leta-

Ambro- lisq̄ Trygon molesq̄ plateſſe: Ambrosius tamē
sius ī ex / adminiculum quasi quodam p̄bet interpreti
hamero. Galeni / q̄ et ip̄e hūc piscē turturē appellat sic scri-
Aculeus bens ī quinto Exhameri. Quid loquar turturis
turturis. aculeū et hūc mortuē / sicut enī uipereos q̄ calca-
uerit renes. dū taxat / grauiusq̄ uenenum nocere
phibetur / et ī medicabile uulnus serpere: ita etiā
turtur aculeo suo mortua ampliusq̄ uiua piculī
afferre memoratur. Quod autem Galenus in ser-

Selachia lachiis numerat torpedinē et pastinacā scito sela-
chia gr̄eco uocabulo dici quēdā genera piscium
quē nostri cartilaginata īterp̄tant. Oīa autē hęc
sunt carnosiora / et cū ceteri pisces sint ouipari. i.

Ouiparū oua pariāt / hoc genus ē uiuiparū hoc ē animal pa-
Viuiparū rit / Excepta ea quā ranam uocāt. Primus Ari-
storeles hoc nomen imposuit huiuscemodi pisci-
bus. Ideo autem σελαχη Selachia nominant̄
q̄a noctu splēdicāt / quasi σελασ εχουσι Id est
splēdorem habeant. Quidam autumāt selachia

ANNOTATIONES GALENI.

appellari ex eo quod lepidas λεπιδασ idest squā/
mas non habeant / siquidem id genus piscium
squāmis caret. hoc sensit suidas scribens σελα/
Χια οσα λεπιδα ουκ εχει. Idest selachia esse
quęcūq; squāmam non habēt / ut sunt inquit
μαρκη και τρυγωμ ουδεωτοκει. Idest Torpe/
do et pastinaca / neq; ouipara sunt.

N libris de interiorib⁹ minutulus qui/
dē ē error / sed quē aures dolatorio eru/
ditionis tersioris leuigatę ferre non pos/
sint. nam sepicule leges gomorea poni pro go/
norhoea / sicut apud ecclesiasticos irroboraui mē
da consimilis / apud quos Gomorei leguntur / q
Gonorhoei sunt appellandi. Est autē Gonorho / Gonor /
ea / ut ipso nomine ostēditur / fluxura geniture si- hoea. /
ue spermatis / et gonorrhoei dicūtur semine flu / Gonor /
entes. Videlicet hi / quibus sponte genitura fluit hoei
quod morbi genus anceps est et periculosum
atq; plerumq; mortiferum / nisi citissime succur/
ratur. Gonorhei ex Religione iudeorum ut do/
cet Iosippus itemq; leprosi arcebantur a templo /
Consimiliter apud Galenum inter genera ar/
borum ponuntur Dictione mendosa modo
Alcades modo acacrades / cum utrobique le/
gendum sit Achrades. sunt autem Achrades

DE

Ex genere pitorum / de quibus Dioscorides in
 priō sic refert ΗΔΕ ΑΧΡΑΣ. ΕΙΔΟΣ ΕΣΤΙΝ ΑΓΡΙΟΥ
 Dioscori ΑΠΙΟΥ ΒΡΑΔΕΩΣ ΠΕΠΛΑΙΜΟΜΕΝΗ. Idest achras
 des. species est piri siluestris sero maturescēs: Vim ha
 bet astrictoriā et ut idem tradit in sexto ΕΞ ΕΥΛΟΥ
 ΑΧΡΑΔΙΟΥ Idest ex ligno piri achrados mira
 bile remedium est aduersus uenena fungorum:
 Columella quoq; achrados piri meminit libro
 de cultu hortorum illo uersu / achrados aut pru
 ni lapidosis obruta pomis Gaudet. Illud utiq;
 dignum memoratu quod Plutarchus refert in
 problematis / pueros argiuorum quodam festo p
 iocū sese βαλλαχραδας appellitare uicissim
 solitos: Τάq̄ achradibus piris aliti nutritiq; priō
 fuerint. Siquidē ferunt achrades primum gre
 cis in peloponeso fuisse cognitās: cū pelopone
 Apia pe / sus ob id apia diceretur. ΑΠΙΟΣ enim grece pirus
 lopōesus dicit̄. Vnde apii achrades mutato nomine appel
 lati sunt. Plinius quoq; tradit peloponesum an
 te Apian appellatam: nec hoc quidem p̄termit
 tēdum est quod greci scriptores litteris prodide
 rūt. Thrasibulus q̄ cōtradidere debebat lacede
 moniis oblitis induciarū et amicitie / mox mu
 Exēplū neribus corruptus simulauit se comedisse ΑΧΡΑ
 thrasibu / ΔΑΣ hoc ē pira siluestria / Et propterea nihil lo
 li. qui posse. dixit enim ΑΧΡΑΣ ΕΠΕΧΕΙ ΤΗΥ ΓΑ
 ΣΤΕΡΑΥ Idest achras cōtinet uētre.

ANNOTATIONES GALENI

X his minutulis in Galeno mendis et
 illa sunt/hyporemia et Geforia, et apor
 gi et ydrophorbia: p hyphenemia/et ze/
 phyria/et apogei/et hydrophobia, quę singillatim
 explicanda sunt/ut pro uirili parte succurrant⁹ stu
 diose iuuēturi. Hypenemia dicuntur gręco uo/
 cabulo oua/quę aues aliquot sine coitu masculi Hypene/
 progignunt. latine una dictione haud quāq̄ in/ mia Oua
 feliciter subuērana appellant^r. Albertus magnus Subuēra
 Doctior q̄ elegantior oua uenti nūcupat: ex uē/ nea.
 to/enim putāt ea generari / qua de causa etiā ze/
 phyria nomināt^r/quoniā zephyro flāte/quē no/ zephyria
 stri fauoniū uocāt/p uer maxie fiūt:quo etiā ma
 ritantur cūcta ex terra uiuiscētia : Hęc autē oua
 hypenemia/ut docet Plinius in decimo/irrita sūt
 et sterilia et minora ac minus iucundi saporis et
 magishumida. et ut auctor est Aristoteles in se/
 xto de aīalibus pariunt Genus id oui plures A/
 ues /ut Gallinę perdices . Colūbę pauones/An/
 seres. chenalopeces. Cōcipiunt autē ea scēminę
 mutua inter se libidinis imaginatione. Idem ait
 Zephyria nominari. Eo quod uerno rēpore fla/
 tus illos fecūdos ex zephyro: qui ut diximus fa
 uonius dicit^r a nostris: recipere uideant^r. Sed iam
 preuertamur ad apogeos. q̄ sunt uenti e terra cō/ Apogei.
 surgentes / Vnde et nomen. Nam si uerbum la
 tinū uerbo gręco reddere uolueris/īterpretari po/

- teris ab terraneos: qui / ut Plinii uerbis utar / cū e
Tropei. mari redeunt Tropei uocant. si pergūt apogei.
 de his Aristoteles Copiose et subtiliter differit
 querēs libro pblematū decimo septimo / Cur tro
 pei uenti quos uersarios interpretant de mari spi
 rare soleāt: quos ait apogeis esse cōtrarios. Tro /
Hydro / peus rāq̄ reuersio apogei ē. supest hydrophobia
phobia. quę latine dici pōt aque metus / quā Galenus pi
 niciosissimā egritudinū esse restat. Dioscorides
 libro septio $\pi\alpha\theta\sigma\ \upsilon\Delta\ \rho\phi\sigma\beta\iota\kappa\omicron\upsilon\mu$ appellat. Idē
 cum spasmō et rubore totius corporis maxie to
 tius oris dicit accidere / sit aut ex morſu canis ra
 biosi p estus p̄cipue caniculares: quę gręca di
cynocau criōe cynocaumata nūcupant. hoīnibō ita mor
mara. sis / ut iquit Plinius ī octauo / leralis ē aque metus
 idē ī. xx. nono hydrophouos appellat ipos ho
 mines porū aque expauescētes ex morſu rabidi
Hydro / canis. Quod miserimū morbi genus ē ut iquit
phoui Cor. Celsus: In quo simul eger et siti et aque me
 tu cruciat. Quidā hoc morbo affecti Gallinacei
 os se esse credentes canūt. In canis rabidi morſu
 Tuet a pauore aque capitis canini cinis illitus
 uulneri. De hac hydrophobia intelligi uoluerūt
Ouidius duo nobiles poetę fulmonēsis et cordubensis.
 Quorū alter ait / tollere Nodosam nescit medi
 cina podagram.
 Nec formidatis auxiliatur aquis.

ANNOTATIONES GALENI.

Alter in sexto pharsalię canit.

Non spuma canū quibus unda timori est.

Lucanus

De hydrophobia et nos copiose opinor ac diligenter Annotamenta confecimus in Apuleianis commentariis.

i N decimo περι α π λ ω μ idest de simpli-
cibus capite de uelleribꝫ sic scriptū uul-
go legit. utilitas prouenit ex uelleribus
pp y sopū. Irē lora uellera nec detinētia y sopū. tu
corrigere et sinceriter lege / oesypū siue esopon / Qd Oesypū
est medicamentū ex sordibus lanę ouillę Cum quid.
pīguitudīe cōfectū. sed quomō id fiat docet co-
piose Plinius / Cuius uerba subscripsi Ex uigesī-
mo nono / Quę sunt hęc. Quin ipse sordes pecu-
dū sudorqꝫ feminum et alarū adherentes lanis / Plinius
Oesipon uocat / inumeros ppe usus habēt. In ar-
ticis Oibus genito palma. fit pluribꝫ modis /
sed pbatissimū lana ab his ptribꝫ recēti cōcerpta
aut qbuscūqꝫ sordibꝫ / succidis primū collectis / ac
lēro igni ī eneo uase subferuefactis et refrigera-
tis / pīguitqꝫ qd sup natat collecto ī fictili uase / Itēqꝫ
qꝫ decota prior materia / quę pīguitudo utraqꝫ tri-
gida aqꝫ lauat / et ī līreo siccat ac sole torret / Dōc
cādida fiat ac trāslucida. Tū ī stagnea pyxide cō-
dit / pbatio aut ut sordiū uirꝫ oleat et manu fri-
cāte ex aqꝫ nō liqueat / sed albescat / ut cerusa / oculis
utilissimū Erosis et duris gēis / āgulis scabrosis

Et lachrymātib⁹: ulcera nō oculorū modo sanat
sed oris ēt et genitaliū Cū anserino adipe: Hęc
Plinius/q cū sit uberrimus poetaꝝ cōmētator et
griphorū explicator/īmittit lucē uersib⁹ Nasonis
alioꝝ subobscuris/quos hic subiiciā ex libro ter-
tio de arte amandi .

Locus

Ouidii

Esopa quid redolēt quāuis mittant arhenis/
Demptus ab imūdeꝝ uellere succus ouis.
Item in primo de Remedio .

Pyxidas inuenies et rerū mille colores/
Et fluere in tepidos Esopa lapsa sinus .
Ab oue aut̄ dictū est oesypū quā gręci οὐ uocāt
quasi οἶστος ἰδ est ouis sordes .

Dioscori
des

Dioscorides et ipse ī secūdo Vbertim expli-
cat quō fiat Aesypū: Quod ut ipsius uerbis utar
λεγεται εκ των υστυπρωων ερωων λιπωσ . i. dicit̄
pinguedo ex lanis succidis.

N libro de tenuāte dicta frequēs mētio
ē ypotrīmatū/et quodā loco ait/uti fre-
quēter huiusmodi ypotrīmatibus iu-
bebā: medici recētiore sicut īfinita alia ita hoc
quoꝝ rā nesciūt q̄ scire cōtēnūt. sunt aut̄ ypotrī-

Ypotrim
mata
Trimata
quid.

mata et trīmata non magno sane discrimine dis-
sociata. siquidem ut gręce dicit̄ τριμμα εστιν
Διαρωματων πωμα . i. trimma est potio ex
aromatibus cōcīnata. ypotrīma uero obsoniū ē
ex dactylis palmaꝝ et melle aliisq̄ quibusdam

ANNOTATIONES GALENI.

cōdimētis. Aristophanes βλεπωμ υποτριμ/
μα. Fiūt ypotrimmata ex Turdis et perdicibus
et eiusmodi auib⁹ scitissimi saporis. Apici⁹ ypo/
trima ī gñe cōdimērario pōit sic fieri docēs/pip
ligusticū mentā aridā nucleos pineos uuā passā
cariotā caseū dulcē mel acerū liquamen uinum
oleū defrutū misces. ligusticū ut obiter Apicia/ **Ligusti/**
nū/ uerbū explicē/herba ē hortēsis: a liguria ap/ **cū qd**
pellatū/ubi gignit⁹ laudatissimū. De quo Plini⁹
libro undeuigesimo/ligusticū siluestre ē ī ligu-
riē suē mōribus serit⁹: ubiq; suauius sariuū/sed si
ne uiribus/panacen aliqui uocant. nulla fere con-
ditura fit sine ligustici cōdimētis apud Apiciū/
in cuius mētionē quoniā aliud agētes transeū/
ter icidimus/nō erit ab re litteraria enarrare qd fit
apud eūdē crebra mētio copadias/qua ī re hallu-
cinant⁹ eruditi. sciro copadias siue copaidas dici **copaides**
anguillas a copaide lacu boeotiē ī quo anguille
magnē gignūtur/auctor Suidas: docet idē Api-
cius patinā de apua cōdiri. sciro Apuā quoq; pi/ **Apua**
scē eē/quē grēci αφειρ uocāt/Quia ex hibri na/
scitur. qui grēco uocabulo dicit⁹ αφυη. paroimia
idest puerbium apud grēcos celebratur αφυα εσ αφυα εσ
πυρ idest apua in ignem de his quē citissime **πιρ.**
Terminantur. Constat enim aphyan ocissime
percoqui / immo ut grēci dicunt Δουσα το

πυρ μομον εψεται idest spectans ignem tan-
 tum coquitur. Consimile est illud Augusti.
 Celerius q̄ asparagi coquantur: Plinius tradit
 Garū quod liquoris gen⁹ ē cōfici cepisse ex inu-
 tili pisciculo minimoq; apuā iquit nostri aphy-
 en gr̄ci uocāt/ quoniā is pisciculus e pluuiā na-
 scitur. Aristophanes ειικωσ idest singulariter di-
 xit aphyan. uerū ī frequēti gr̄corū uiu ē ut π λη
 Exēplū θυρτικωσ dicat. olī Nicomedē cupido cepit e-
 Nicome dendi aphyas/ sed cū esset ī mediterraneo pcul a-
 dis. mari/ nec ob id res eēt ī prōptu/ Apicius ad leni-
 Cómētū endā Regis apperētiā Id cōmētus ē. Rapa stu-
 Apicii. diose pr̄parauit secans in frustra / adeo iolertee
 et scite ut aphyas imitari ac representare uide-
 retur. Coxitq; in oleo infundens salem/ papa-
 uer īspergen s: et ita soluit desiderium illud regis
 Nicomedis.

In libris qui meri īscribuntur/ quibus mēbra-
 tim medicina decurrit/ frequens mētio ē Croco-
 magnetis dictione adulterata et subditia. nā lei-
 gendū semp est Crocomagmaris: ē aut Croco-
 Croco / magma ut iterpratur. Cor. Celsus/ quasi croci rei
 magma. cremētū et fex: quod in malagmaris aliisq; me-
 Dioscori dicamētis est efficacissimū. Et ut auctor ē Dios-
 des. corides Δυραμην εχει σμηκτικημ τωμ επισκο-
 τουρ τωμ ταισ κοραισ ουρεκτικημ μαλακτικημ

ANNOTATIONES GALENI.

ΠΕΠΤΙΚΗΜ ΦΕΡΜΑΥΤΙΚΗΜ. Idem tradit Croco/
 magma fieri ex unguéto crocino / de quo Plini⁹
 noster hec í uigesimo secúdo. Collyrio uni no/
 men dedit ex eo quoq; ex p̄sso unguéto crocino
 quod Crocomagma appellant.

Idem pluribus in locis mentionē facit lapi/
 dis heraclii : sed ubiq; perperá legitur / modo her/
 radius modo heraclitus. est autē lapis heraclius
 magnes in celebri gręcorū prouerbio / a quibus di Lapis he
 citur ΗΡΑΚΛΕΙΑ ΛΙΘΟΣ. heraclius lapis de his / qui raelius.
 ad se omnes trahūt; ut magnes trahit ferrum. uo
 catur autem heraclius ab heraclia ciuitate lydię
 uel ut alii tradunt / Magnesię; ubi laudatissimus
 Magnes gignitur / unde et nomen. Quod et Lu
 cretius euidenter ostendit his uerbis .

Quem magneta uocāt patrio de nomie Graii / Magnes
 Magnetum quia sit patriis in mótibus ortus. unde.
 Plinius sentit ab inuentore armentario inditum
 magneti nomen. Magnes inquit appellatus est Sideritis
 ab inuentore. sideritin quoq; quia tenet ferrū ap/
 pellāt. nam gręce σιδηρος dicitur ferrū. Idem
 Plinius ait Et a quibusdam lapidem heraclium
 nuncupari / ethiopicōq; laudem summam dari / Sili⁹ Ita/
 pondusq; argento rependi . hinc illud Sili di / licus .
 gnum memoraru .

Venere ethiopes / gens haud ícognita nilo

Qui magna secant . solis honor ille metalli
Intractum Chalibem uicino ducere saxo .

Pudeundem multifariam et quasi salu-
atim atq; ex interuallo occurrunt er-
rores prope infiniti uocabulorum : Ex

quibus insignia quedam maximeq; notabilia
operepretium sit attigisse . omnia enim quis pos-
sit? Cum prope sint inexplicabilia et iusto uolu-

Virtutes mine enarranda in Isagogico hoc est introduc-
naturales torio uirtutes siue potentie quatuor naturales

mendosis dictionibus percensentur . nam ponit-
tur celtica ꝑ elctica $\epsilon\lambda\kappa\tau\iota\kappa\eta$ idest attractoria . Cat-

telica pro Cathectica $\kappa\alpha\theta\epsilon\kappa\tau\iota\kappa\eta$ Idest retenta-
trix . Allere pro $\alpha\lambda\lambda\omicron\iota\omega\tau\iota\kappa\eta$ Idest digerens . a
propirica pro apocritica $\alpha\pi\omicron\kappa\rho\iota\tau\iota\kappa\eta$ Idest expul-

trix / Vulgo attractiuam retentiuam digestiuam
Expulsiuam appellitant . In libro de sectis / Que

Diascoro tur pro Diascorodon . hoc est medicamentum
don. ex alliis . greci enim $\tau\omicron\sigma\kappa\omicron\rho\omicron\Delta\omicron\upsilon\mu$ allium uo-

cāt . $\kappa\alpha\iota\ \tau\omicron\sigma\kappa\omicron\rho\omicron\Delta\omicron\upsilon\mu$ alli purgamentum . noi-
stri sicut Columella et Plinius inter pulmen-

raria Rustica celebrant Aphroscorodon quod
est . genus alli grandioris incrementi / quod qui-

Vlpicum dam Vlpicum uocant . De quo Plaurus / Ple-
nior es Vlpici q̄ Romani Remiges .

ANNOTATIONES GALENI

In eodem libro de sectis Diacrosimos dictio fu-
 tilis et ridicula ponitur p Diacrómyon/quo si-
 gnificat medicamérú ex cepis. ná το κρομμυ/ Diacró-
 ον gręci cepá uocát. hęc puerbiú celebre est κρομμυον.
 μυα εσθιειν. i. cepas comesse p eo quod é iubeo κρομμυα.
 τε flere. Altera quoq; παροιμια. i. prouerbiú grę εσθιειν.
 κορυ é κρομμυων οσφραιεσθαι. i. cepas olfa-
 cere. de his qui flent. ferunt alyattē lydię Regē
 olim misisse nūcium ad Biantē philosophú unū
 ex septē Sapiēribus: ut ad se celeriter ueniret/qui
 dixit. εγω κελευω αλλαττη κρομμυα εσθιειν
 Id est iubeo alyatti cepas comedere/Quod sym-
 bolicos signat illi plorádú eē. Apud eundē Ca-
 chosia legit p cacexia/que dictio significat ma-
 lá corporis habitudinē. Cor. Celsus in secundo/ Cacexia.
 Malus corporis habitus/ cacexiá gręci appellát/
 Vnde et cachectici dicri/ quorú corpus macie cō Cachecti-
 ficit. Quoq; meminit Et Plinius noster in trige/ ci.
 simo secūdo. E diuerso Euexia dicit bonus cor/ Euexia
 poris habitus/ Et euectici q sunt corpore bene ha-
 bito ualētissimaq; corporis cōstitutiōe roborati.

In tertio Meri perperá legit ad ozenam í suffi-
 fla per symponē/ tu corrige p siphonē. sunt enim
 siphones fistule υποκοριστικωσ siphūculi. Qđ Siphones
 hoc í loco p̄cipit medicamérú adhibédú esse per
 siphonē ad ozená/ quod morbi fetēris nomē est Ozena.
 in naribus/ Alio í loco dixit pharmacú suffla per

Syringa idest p siphonē siue fistulā. Quę greco uocabulo $\sigma\upsilon\pi\rho\gamma\epsilon$ noīat. Plinius quēdā calamū uocari tradit syringiā / quia utilissimus sit fistulis faciendis: Qui totus cōcauus ē / nihilq; habet itus Cartilaginis. Idē l. xxxii. na. historie scribēs de sāguisugis īqt / ergo sugētia ora forficib; p̄cidūt ac ueluti siphonibus defluit sanguis: Itē ī secundo / aqua terre p̄dere expressa siphonū modo emicat. p̄cipit. Cor. Celsus his qui tarde cōcoquunt et qui noctu sitire cōsueuerunt / ut p siphonē bibant hoc est ut ipse met edocet / per tenuem fistulam: Ex hac translatione decenter exit illud Saryricum in feminarum obscenitates mordacissimum / effigiemq; Deę longis siphonibus implent.

In libello de uinis scaturiūt mēde in nominibus uinoꝝ generosoꝝ / siquēdē falarinū legit p falerinū / anisinū p aruisiū. de quo Virgilius / uina nouū fundā calathis aruisia nectar. Galarianū p gauranū: Ercubū p cecubū. Glesteos / idest mixtū p gleucos idest mustū. et enī greci το γλευκος mustū uocant / unde quodā uini genus mediū iter dulcia aigleuces appellāt idest semp mu
gleucinū stū / Cuius et Plini⁹ meminuit / Columella quoq; oleum. oleum gleucinū p̄dicat quod fit p uindemiam mixtura olei et musti recētissimi una cum condimentis aromatum.

ANNOTATIONES GALENI.

Eunumerare nemo posset q̄ sepe apud Gale-
 num Dyspnia et ortomia legat̄ p̄ dyspnoea et or-
 thopnoea utriūq; uitiū in spirādi difficultate cō-
 sistit / et inde nomē: modica est dyspnoea neq; ex ea.
 toto strāgulat / cū uero eger spirare nisi recta cerui Orthop-
 ce nō pōt / tūc appellat̄ orthopnoea. hīc dyspnoi-
 noea ci et orthopnoici dicti talibus morbis obnoxii.
 suspiriosos nostri uocitāt / et ipsum morbū suspi-
 riū / quo cū uexaret̄ Seneca satis apte inquit dici
 suspiriū pōt / airq; decenter hoc ualitudinis ge-
 nus esse animam agere.

Idem ait in libro de motib. incurrat Siriasin Saryria-
 Tu lege Saryriasin / ē aut̄ saryriasis cōcitatio im-
 modica libidinis / Quā et Saryrion uocant: quā
 Dioscorides tradit et priapiscon appellari. Hinc Priapi-
 herbe Saryrio est nomē quē facit appetētiā ue-
 neris / habetq; hanc uim cōcitatricem. recētiore
 medici et interpretes Auicēne priapismum uo-
 cant: Posses etiā non īscite siriasin legere / Quo-
 niam siriasis morbus ē infantiū et quēdā quasi
 Exustio / uel ut alii aurumant distillatio / de qua
 Plinius. xxxii. Siriasis infantium spongia frigi-
 da Cerebro humefacto rana inuersa ad alliga-
 ta efficacissime sanar. Nomē inditū est uel a sirio
 stella ī ore caniculę feruētissima / uel a Siris cauer-
 nis: Quia circa cerebri Cauernas fiat īflāmatio.
 ego tamē existimo hoc ī loco Galeni nō siriasin

legédū esse / sed saryriasi / prout docuim⁹: Eoq̄
magis / quod í eodē loco post Paulo ait Saryria /
sin fieri í pueris ex aspectu puellę. qđ nimirū re /
ferendū ē ad rei uenerię cōcitarionem.

Voniã paulo ante ícidimus í mētionē
q̄ Auicēnē íter medicos celeberrimi / corri /
gamus apud eūdē q̄si tráseúter dictio /
nē íscitissimã charonia / quę dictio cū futilis sit et
nibili / p̄ ea substitues Chiróia / sunt aut̄ Chiróia
ulcera insanabilia / nō rá ex eo dicta / q̄ chiron ea
Chironia sanauerit / q̄ q̄ passus sit. Fuit quidē chiron í me /
dicina p̄státissim⁹ / ut pote q̄ herbariã et medica /
mērariã íuenerit: a quo cētaurion et chironion
Chiron . herbe cognominant̄. Hic olim cū Herculē susce /
pisset hospitiū atq̄ arma herculeana p̄tractaret / sa /
gitta excidit in pedē / ex quo uulnere factū ē ul /
cus insanabile atq̄ ita obiit mortē. Vnde puer /
biū χειρωμιου ελκος. i. chironiū ulcus de ulceri /
bus insanabilibus. Plinius in. xxv. autumat chi /
ronem ex eo sagittę herculeę uulnere cōualuisse /
Curatūq̄ eē herba cētaurio: quã aliq̄ ob id chiro /
niū uocauere. Ouidi⁹ í fastis memorat Chironē
occubuisse ex ictu sagittę / quę erat ífecta lerneę
sanguie echidnę / et ita receptū í celū factū eē sa /
gittariū: inibiq̄ cōmeminit historię his uersib⁹.
Dūq̄ senex tractat squaléria tela uenenis
Excidit / et leuo fixa sagitta pede est /

χειρω /
μιου
ελκος.

ANNOTATIONES GALENI.

Ingemuit Chiron traxitq; a corpore ferrum

Et gemit alcides hemoniũsq; puer.

Enarremus id quoq; quid sit apud eundẽ Aui-
cennam lutum sigillatũ/quod in codicibus Ga-
leni dicitur terra sigillata/cuius rã frequẽs mẽtio ẽ
apud utrũq; rã multiplex usus í medicamẽtis/rã

efficax uis in antidotis. quẽ in medicina rã p̄cla
ra res habet: Scito igitur eẽ quãdã speciẽ rubri-
cẽ/quã terrã lãniam uocãt colorem inio p̄ximã.

Quẽ in ísula Lẽno nascebat/unde et nomen/

Multũ antiquis celebrata ut íqt Plinius í. xxxv.

Venũdabat hęc nõ nisi signata/unde et sphragi-
dem appellauere. σφραγις enim grẽce dicitur si-
gillũ siue signaculũ. hĩc interpretes Auicẽnẽ lu-
tum sigillatũ/interpretes Galeni terrã sigillatam

parẽ feliciter uerterũt. Cur autẽ dicat Plinius si-
gnatã hanc rubricam lãniam uenũdari solitã/nõ
erit abre id fusius explicare/ut tribo pariter scrip-
torib; Galeno Auicẽnẽ Plinio una opera opem

ferã/et tenebricosis locis lumen infundã : í ísula
lẽno sacerdos Dianẽ rubricã terrã ex antro quo-
dã effossã reuerẽter post pacta sacrificia deportat
í urbẽ/eãq; aqua admixta píguẽ ac lurofã efficiẽt

Vbi ẽ diligẽter cõcĩnata signo Dianẽ sacro obĩ-
gnat/et mox ita uenũdat. Dioscorides refert in
qnto/terrã lãnĩã misceri cũ sãguĩe caprino/ Eãq;
signari εικοπι α. γοσ hoc ẽ imagine caprẽ et ob id

sphragida uocari. Galenus libro nono simpliciū
memorat se sphragidis huiusce noscēde cā nauī
gasse ī īsulā lēnō / qua ī re sequit⁹ ē uestigia ma
gnōꝝ phōꝝ: q̄ discēdi cā lustrabāt orbē terrarū / pe
nitissimasq; atq; ignotissimas gētes penetrabāt.
sicut tēporibus priscis Pythagoras empedocles
Cā discē / Democrit⁹ et Plato ad magiā discēdā nauigauē
di pere / re pegrīatiōib⁹ susceptis. quā reuersi p̄dicauerūt
grīatiōes atq; ī arcanis habuerūt. cōsimiliter Apolloni⁹ rya
neus gymnosophistas īdoꝝ / phōs ethiopū / sacer
dotes egyptioꝝ accessit et inspexit et collocurus
ē. nā ut īqt uerissime Seneca / hoīni tādiu discēdū
ē q̄ diu nesciat īmo q̄diu uiuat. et ut canūt muse
grēcoꝝ ου. Δει γλυκύτερον η. παμειδεμα. / Qd̄
significat nil dulcius eē q̄ cūtra nouisse. hoīes. n.
natura scire desiderāt / īsitusq; mortalibus ē amor
cognitiōis / et sitis q̄dā īexplebilis nō tā magna
q̄ noua discēdi. Galenus ergo cū eēt / ut nemo nō
nouit / eruditissimus ac polyhistor. i. multiscius
rerūq; maxie ad medicinā prinētiū peculiariter
curiosus / merito cōstituit lēnon iuisere / ut qd̄ di
dicerat ex mutis ut aiūt magistris / id p̄sens uide
ret / cōtēplareturq; sphragida hoc ē rubricā lēniā
sigillatā. Cuius ī medicina mirabiles sūt effect⁹ /
Lemion phragis p̄ lēnia sphragis mendose fere
semp legit^r apud eundē. Occurrat fortassis hoc ī
loco medicoꝝ carerua dicentiū. Quid opus ē tā

ANNOTATIONES GALENI

soletter tãq; curiose uerba i Galeno ppendere: nã
 scire medicinã sicuti leges e nõ uerba tenere sed
 uim ac potestare: Præterea egrotus nõ tã disertũ
 medicũ qrit q̄ salutarẽ/nec ut elegãtior sit i loq̄n
 do q̄ medendo. scio nec ificior nõ tã elegãtiã uer
 boꝝ q̄ sciẽtiã medicamẽroꝝ i medico eẽ spectã/
 dã/scio ipsum Galenũ sexcentis i locis pclamaŕ
 se de uerbis nõ magnopere esse sollicitũ/et medi
 co rẽ cure esse oportere nõ noĩa. Sed uos i terro/
 go medici qui nõ estis Galeno cõparãdi / q nec Ad medi
 sententias excellentissimi scriptoris nec uerba pci cos .
 pitis: quomõ emplastra/malagmata/cerata / pa
 stillos. medicamẽta salubriter oficietis: si res illas
 Ignoratis ex quibus cõficiant: si uerba non in/
 telligitis / quibus res ipse significant / queꝝ rerum
 causa reperta sunt. Vex sicut idẽcorũ est iuriscõ/
 sulto ius in quo uerset Ignorare: Ita medico ruri
 pe esse censemus i rebus ad medicinã perrinẽti/
 bus hallucinari. Et quia dicũt ad põdera rerum
 penetrandũ eẽ/non ad uerboꝝ amcẽnitates diuer
 sitandum/et sanguinem ac medullã sententiarũ
 esse introspeciendã : omiſsa cute corticeq; uerbo/
 rum/ego hercle nõ dispicio quomodo sanguis
 et medulla interior introspici possit / nisi cutis et
 Cortex ante diligenter exploreŕ. Nam qui e nu/
 ce nucleum eẽ uult frangit nucem. qui ex libris cleũ esse
 uult sentẽtiã eruere atq; penitus. expromere/ne/ uult

cesse est ut uerborum corticē ante perumpat / nec
interiora pandunt / nisi exteriora ante pateſcant /
Et nulla profecto ars curiosius cautius uigilan-
tius homini discenda tractāda emeditanda est / q̄
medicina. Quoniā nulla est periculofior : Si qdē
in hac agit' ſalus hominū et uita / Qua nihil eſt
p̄rioſius nihil mortalibus carius. adeo blanda ē
ſpirandi uiuendiq; dulcedo . Suppudet ſcribere /
ſcribam tamen / ut atq; aliena lingua ut omnē ef-
fugiā criminationē. Medici / de malis loquor et
impitris / diſcūt / ut Plinii uerbis utar / periculis

Expimē noſtris / Et experimenta per mortes agūt. et ani-
ta p mor- mas noſtras negociantur . et cum nulla ſit lex
res agūt. que pūiat iſcitiā capitalē / medico rātū hoīnē oc-
cidiffe ſūma ipunitas ē. Id aut̄ poriffimū euenit
ex ignoratiōe reꝝ medicar; Vñ ſit ut idētidē poi-
tionē mortiferā ppinēt p ſalutifera: ut p cīnabari
que ſit pmixto draconis et elephāti ſāguīe ī an-
tidoris medicamētisq; utiliſſima / utant' minio :
Cui cīnabari ē nomē. Qd̄ uenenū eē q̄s dubitat?
Vez ne uidear op̄cēſoriū obiurgādis medicor;
noxis intēpeſtiue ſuſcepiffē / regrediar ad iſtituti
opis Executionē: quo mēde ex libris Galeni tol-
lunt' / tortuoſa corrigūt' / obſcura illumināt' : qua
ī mētiōe ſubit illud ex libro p̄gnoficor; Elādea
legi p hellada. i. grēciā / de qua Plinius / ab iſthmi
angultiis hellas ſcipit a noſtris grēcia appellata:

ANNOTATIONES GALENI.

Itē yparer ī eodē mēdōse dicit̄ pypatos Idest cō
sul. et Euparcus urbis pro eparchus idest p̄fectus
urbis .

Itē ī libro de partibꝫ medicę artis cirocomica
sepe noīat̄ p̄ gerocomia. i. medicina senū / sicut
pedofica p̄ pederotrophica. i. medicina et alimē
tis puerorū: Et pedotribus p̄ pedotriues. Qui ē Pedotri/
magister exercitatiōis et exercitator agilitatis in ues.
pueris / Cuius apud Aristorelē Plutarchū Iuliū
Pollucem scriptores omnis ē mērio: meminit et
Plato ī libro de philosophia / apud quem in Gor Plato.
gia inquit Socrates / pedotriuis opus esse corpo
ra hoīum formosa robustaq; reddere. legimꝰ Ci
ceronē cū eēt ualitudinariū et cacostomachos Cacoſto/
dedisse opā pedotriue. atq; ita corpus robustiꝰ fir machos
miusq; fecisse / ambulatio inqt ē opatio scelei / et Tullius
particulę ī sceleis sūt. Expone ābulatio ē opatio
crurū / et ī cruribꝫ sūt particulę. Gręci enī τὰ σκε
λη. crura appellāt uocabulo notissimo. sed hoc ī
loco dictio ē neq; uere gręca neq; Romana / sed
plane adulterina atq; absurda: sepe noīat̄ epsima
siriū cicronē. quę dictiōes neq; hellēismon neq;
latinatē bene redolēt / cū epsima et σπεισ̄ et ci
ceon legēdū sit. ē aut̄ epsima gręco uocabulo id Epsima.
qđ nostri sapā uocāt: fir musto usq; ad terriā ptē Sapa
mēsurę decocto: Qđ ubi factū ad dimidiū ē / ut
docet Plinius / defrutū uocamꝰ. id gręci et ma Defrutū

xime attrici σειριου quoq; appellat/de quo Dioscorides sic refert. και ο καθεψομεμου του γλευκουσ σειριουσ και εψημα καλουμεου. Idest decocto musto fit sirios/quod et epsema uocat. Preterea greci σειριου appellat decoctū ficoꝝ siccarū et p̄p̄iguiū/qđ i mededo habz uī discutiēdi et abstergēdi. Cyceon uero genus ē potiōis/cui⁹ mētionē copiosā facit Homer⁹ i undecima Iliados Rhapsodia/scribēs quēadmodū puella noīe ecameda p̄parauit potiōnē/quā ciceonē uocat / Cui uinū p̄ranū caprinū caseū una cū farina cādida cōmiscuit/atq; ira p̄paratā Nestori et Machaoni siti cōfectis p̄pinauit. Eaꝝ potiōe oēm sitim pernit⁹ sedauit. De cyceone ait Suidas. κυκεων πομα εκ Διαφορων μιγματων κικαμεου. Cyceō ē potio ex diuersis mixturis tēperata. Apud eūdē sepe leges/opū cyricū p̄perā scribi/p̄ opon cyrenaicon/quo uocabulo significat laser/qđ ē succus laserpitii siue silphii magnificus i usu medicinali. camentisq; et ut auctor ē Plini⁹: Laser e Silphio p̄fluēs iter eximia ē nature dona nūeratū. Ideo aut opo cyrenaicos appellat qđ i cyrenaica puincia clarissimus ē. Dioscorides οπου κυρεναικου noīat/cuius meminir et Palladius in tertio.

In noīnib⁹ arboꝝ frugū. oleꝝ. rezq; metallicaz mēde inumerē cōspiciunt/et noīa deprauata ac maculosa scaturiūt/ad q̄ repurgāda op⁹ foret iusto uolumie. Qđ si uita suppetet/et deus uotis ac fata subscriperit/ex n̄ra aliqñ officina fabrefactū

ANNOTATIONES GALENI

expolitūq; pmet / una cū appēdicib; ad legalē do
 ctrinā p̄tinētib; ut uno uolumīe p̄sīz medicīe et
 iuris ciuilib; sciētie studiosis. hoc. n. mihi p̄pe unū
 p̄positū ē / hic / scopos / hoc signū / ut p̄ uirili p̄te
 foueā istituāq; tirocinia adulescētuloꝝ: ut ī re l̄fa
 ria ritubātib; fulcimēra suppedirē / ut deniq; imi
 tet Democritū / quē nimio iuuādi mōrales studio
 iterdū plapsū ferūt. malo. n. d̄errare nō nūq; et ūci
 derē ī culpā ut ego sērio ignoscibilē / q̄ diutino se
 nesceī silērio et funesto ueterno torpesceī. eqdē ex
 castris oratoris ī medicōꝝ et iuriscōsultoꝝ atq;
 phōꝝ castra subīde me cōfero: nō tñ ut trāsfuga
 sed ut explorator. Nolo qdē eē medic; ut Hippo
 crates / nō tñ exps medicīe / qua salus cōrinet. no
 lo eē iuriscōsult; ut Scēuola / nō tñ penit; explo
 sus a p̄ubernio iuriscōsultoꝝ: Nolo eē phūs ut
 Plato / nō tñ oīo aliena secta phōꝝ et schola. hęc
 aut si penit; itrospiceī nō licet / saltē a limīe salu / A limine
 to / et ut celeberrimi scriptores dixere / magne rei Saluto.
 q̄tulūcūq; possederis fuisse p̄cipē / nō minima ē
 gloria / et sati; ē plura studioꝝ ḡna nouisse medio
 criter / si nō possis unū aliqd īsigniter. Sed ne ex / Plura me
 tra cācellos istituti opis Euaget; oīo / iā inhibēdi diocriter
 sē remi / et uela cōplicāda ac port; perēdus. iā ex
 trema man; iponēda opusculo ē / quo uereor ne
 dū āphorā formaī īcipio / urceū finxerī. Tu uero
 Antistes maxie qcqd est istud munusculi libēs
 Cape / quod si facit ad stomachū tuū / Qd si tibi

pbat tuiq; similib; bene ē/ nulla fit opere ipēseq;
iactura. pluris enī facio uni⁹ eruditi laudationē
q̄ sexcētoꝝ male litteratoꝝ uirupationē. De⁹ opti-
mus Maxiꝯ te sospitē atq; florētē ī diurna
felicitate cōseruet. Viuas ualeasq; Beroaldi tui
memor.

Eiusdem endecasyllabon ad Libellū.

Sunt fratres tibi plurimi Libelle
Omnes legitimi probi pudici:
Quorum quisq; suos habet patronos
Claros Stemmata/nobilesq; censu.
Quorum p̄sidio nihil timentes
Florent et uolirāt per eruditos:
Sed tu quem tibi uindicem libelle
Sacro de grege quem paras patronum?
Erasmum eligis? optio est beata.
Nam quis doctior hoc benigniorq;
Quis p̄stantior elegantiorq;
Qui morum probitate perpolitus
Inter pontifices episcoposq;
Instar sideris enitet decori.
Iam curriculo ad tuum patronum
Quo sub uindice nec grauem Catonem
Narem aut Rhinoceroticam timebis.

EINIS.

Impressum Bononię p̄ Benedicrū Bibliopolam
Bononiēsem. Anno Dñi. M. DV. Idibus Maii.

Handwritten text in a medieval script, likely Latin or a related language, written on a narrow strip of parchment. The text is arranged in approximately 25 lines, with some lines appearing to be part of a larger block of text that has been cut or folded. The script is dense and characteristic of the Carolingian or similar medieval bookhands. The parchment is aged and shows some staining and wear.

...ca. 11. ...
...ca. 12. ...
...ca. 13. ...
...ca. 14. ...
...ca. 15. ...
...ca. 16. ...
...ca. 17. ...
...ca. 18. ...
...ca. 19. ...
...ca. 20. ...
...ca. 21. ...
...ca. 22. ...
...ca. 23. ...
...ca. 24. ...
...ca. 25. ...
...ca. 26. ...
...ca. 27. ...
...ca. 28. ...
...ca. 29. ...
...ca. 30. ...
...ca. 31. ...
...ca. 32. ...
...ca. 33. ...
...ca. 34. ...
...ca. 35. ...
...ca. 36. ...
...ca. 37. ...
...ca. 38. ...
...ca. 39. ...
...ca. 40. ...
...ca. 41. ...
...ca. 42. ...
...ca. 43. ...
...ca. 44. ...
...ca. 45. ...
...ca. 46. ...
...ca. 47. ...
...ca. 48. ...
...ca. 49. ...
...ca. 50. ...
...ca. 51. ...
...ca. 52. ...
...ca. 53. ...
...ca. 54. ...
...ca. 55. ...
...ca. 56. ...
...ca. 57. ...
...ca. 58. ...
...ca. 59. ...
...ca. 60. ...
...ca. 61. ...
...ca. 62. ...
...ca. 63. ...
...ca. 64. ...
...ca. 65. ...
...ca. 66. ...
...ca. 67. ...
...ca. 68. ...
...ca. 69. ...
...ca. 70. ...
...ca. 71. ...
...ca. 72. ...
...ca. 73. ...
...ca. 74. ...
...ca. 75. ...
...ca. 76. ...
...ca. 77. ...
...ca. 78. ...
...ca. 79. ...
...ca. 80. ...
...ca. 81. ...
...ca. 82. ...
...ca. 83. ...
...ca. 84. ...
...ca. 85. ...
...ca. 86. ...
...ca. 87. ...
...ca. 88. ...
...ca. 89. ...
...ca. 90. ...
...ca. 91. ...
...ca. 92. ...
...ca. 93. ...
...ca. 94. ...
...ca. 95. ...
...ca. 96. ...
...ca. 97. ...
...ca. 98. ...
...ca. 99. ...
...ca. 100. ...

